

Kyselytutkimus Suomen Raamattuopiston riippikoulun vuosina 2011–2015 käyneille nuorille

Heini Hakasalo
D33
Opinnäytetyö
Diakonia-Ammattikorkeakoulu
Etelä
Sosiaalialan koulutusohjelma
Sosionomi AMK + kirkon
nuorisotyönohjaajan
virkakelpoisuus
syksy 2015

SISÄLTÖ

1 JOHDANTO	6
2 SUOMEN RAAMATTUOPISTO	8
2.1 Viides herätysliike	8
2.2 Suomen Raamattuopisto	9
2.3 Suomen Raamattuopiston rippikoulutyö	10
2.4 Suomen Raamattuopiston nuorisotyö	10
3 NUORUUS	12
3.1 Nuoruus käsitteenä	12
3.2 Nuoruudessa tapahtuvat muutokset	12
3.3 Nuoren uskonnollisuus	13
3.4 Nuoret aikuiset	14
4 RIPPIKOULU	16
4.1 Rippikoulun lähtökohdat	16
4.2 Rippikouluikäisen nuoren hengellisyys	16
4.3 Millainen on hyvä rippikoulu	18
5 RIPPIKOULUN JÄLKEINEN NUORISOTYÖ	20
5.1 Nuorisotyön perusteet	20
5.2 Isostoiminta	21
5.3 Monipuolinen nuorisotyö	22
5.4 Nuoreksi aikuiseksi seurakunnassa	23
6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	26
6.1 Tutkimuksen tavoitteet ja lähtökohdat	26
6.2 Aineistonkeruu	27

7 TUTKIMUSTULOKSET	30
7.1 Perustietoa tutkimustuloksista	30
7.2 Miksi ja mistä lähtökohdista nuori valitsi Suomen Raamattuopiston rippikoulun	31
7.3 Nuorten kokemus Suomen Raamattuopiston rippikoulusta	34
7.4 Rippileirin jälkeinen aktiivisuus	37
7.5 Mielipiteitä Suomen Raamattuopiston rippikoulun jälkeisestä työstä	42
8 POHDINTA	45
8.1 Rippikoulun opetushetket	45
8.2 Rippikoulun iltaohjelma	45
8.3 Sosiaalisen median käyttö seurakunnan työssä	46
8.4 Seurakuntayhteysjakso	47
8.5 Osallistumisaktiivisuus rippikoulun jälkeiseen nuorisotyöhön	48
8.6 Mitä tekisin toisin opinnäytetyöprosessissani	49
8.7 Ammatillinen kasvu	50
LÄHTEET	53
LIITE 1: KYSELYLOMAKE	56

TIIVISTELMÄ

Hakasalo, Heini. Tutkimus Suomen Raamattuopiston rippikoulun käyneistä nuorista. Diakonia-Ammattikorkeakoulu Etelä, Kauniainen, syksy 2015, 65 s., 1 liite.

Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto, sosionomi (AMK) + kirkon nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus.

Kyselytutkimus toteutettiin Suomen Raamattuopiston rippikoulun vuosina 2011–2015 käyneiden nuorten keskuudessa. Tavoitteena oli selvittää heidän taustojaan sekä syitä lähteä Suomen Raamattuopiston rippikouluun. Lisäksi haluttiin saada tietoa siitä, miten nuoret arvioivat rippikoulunsa sisältöä, sekä kuinka aktiivisesti he osallistuivat kristilliseen toimintaan rippikoulunsa jälkeen. Tutkimuksen tavoite oli myös saada nuorilta palautetta Suomen Raamattuopiston rippikoulun jälkeisestä nuorisotyöstä.

Kyselytutkimus suoritettiin kvantitatiivisena tutkimuksena. Nuorille lähetettiin sähköpostitse, kirjeitse ja sosiaalisen median kautta pyyntö vastata kyselylomakkeeseen Internetissä. Kyselylomake lähetettiin 183 nuorelle, joista 92 vastasi kyselylomakkeeseen.

Vastaajat eivät olleet pääsääntöisesti aktiivisia Suomen Raamattuopiston toimintaan osallistujia ennen leiriä. Useimmat vastaajista olivat kuulleet Suomen Raamattuopiston rippikoulusta perheen, suvun tai ystävien kautta. Rippikoulu oli ollut suurimmalle osalle positiivinen kokemus ja aktiivisuus seurakunnan toimintaan osallistumisessa oli kasvanut rippikoulun käymisen jälkeen. Suomen Raamattuopiston rippikoulun jälkeinen nuorisotyö sai vastaajilta hyvät arvostelut, mutta osallistumisaktiivisuus oli suurempaa erilaisissa tapahtumissa ja leireillä kuin viikkotoiminnassa.

Avainsanat: Suomen Raamattuopisto, rippikoulu, nuorisotyö, nuoruus, kvantitatiivinen tutkimus, kyselytutkimus

ABSTRACT

Hakasalo, Heini. Research of the youth who attended Suomen Raamattuopisto's confirmation school. Diag. 2015, 65 pages. Diaconia University of applied science. Degree program in Social Services. Option in Christian Youth Work. Degree: Bachelor of Social Services.

The objective of this study was to find out more about what the young thought of Suomen Raamattuopisto's confirmation school and also their thoughts of the youth work after the confirmation school. The aim was to find out the background of the young and the reasons why they chose to join the confirmation school in question. The target was also to find out how actively they have participated Christian activities before and after confirmation school.

As for methods, a questionnaire was sent to all the young who participated Suomen Raamattuopisto's confirmation school between the years 2011 and 2015. They answered the questionnaire in Internet. The request was sent via e-mail, by mail and through social media to 183 persons of which 92 answered the questionnaire.

Results showed that the youth did not actively participated Suomen Raamattuopisto's activities before the confirmation school. Most of them chose the confirmation school organized by Suomen Raamattuopisto because of a good feedback from friends and family. Most of the young thought highly of their confirmation camp and they were more active in Christian activities after the confirmation school than they were before it. The thoughts of the youth work organized by Suomen Raamattuopisto were very positive. Events and camps gathered more participants than weekly activities.

This may indicate that Suomen Raamattuopisto is successful at organizing confirmation camps and other camps that the young appreciate. The challenge is to get the young to participate weekly activities.

Key words: Suomen Raamattuopisto, confirmation school, youth work, youth, quantitative research, questionnaire

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni on tutkimus Suomen Raamattuopiston (SRO) rippikoulun käyneistä nuorista. Tutkimuksen aihe tuli Suomen Raamattuopistolta ja sen tarkoituksena on kehittää heidän toimintaansa nuorisotyön ja rippikoulutyön osalta. Tutkimuksen yhteistyötahoni on Suomen Raamattuopiston nuorisotyö, yhdyshenkilönäni nuorisotyön tiiminjohtaja Tiina Karlsson.

Tutkimus suoritettiin kvantitatiivisena tutkimuksena. Kohderyhmä vastasi kyselylomakkeeseen verkossa. Kohderyhmäni olivat Suomen Raamattuopiston rippikoulun käyneet henkilöt vuosilta 2011–2015. Tarkoituksena oli saada tietää viiden viimeisen vuoden aikana rippikoulun käyneiden nuorten ajatuksia niin rippikoulusta kuin rippikoulun jälkeisestä nuorisotyöstä.

Kysymyksillä pyrittiin saamaan vastauksia siihen, mistä lähtökohdista ja miksi nuori on halunnut käydä juuri Suomen Raamattuopiston rippikoulun. Lisäksi haluttiin saada palautetta rippikoulukokemuksesta, sekä siitä, mitä mieltä nuoret ovat Suomen Raamattuopiston tarjoamasta rippikoulun jälkeisestä nuorisotyöstä ja kuinka aktiivisesti he ovat olleet osana sitä.

Tutkimukseni on siis tarkoitettu olevan apuna Suomen Raamattuopiston nuorisotyön ja rippikoulutyön kehittämisessä. Tutkimuksen avulla nuoret pääsevät itse antamaan palautetta Raamattuopiston rippikoulutyöstä ja nuorisotyöstä ja ovat näin osana kehittämässä toimintaa.

Tämä opinnäyte on tärkeä ammatillisen kasvuni kannalta. Sain paljon uutta tietoa Suomen Raamattuopiston toiminnasta, rippikoulutyöstä ja nuorisotyöstä. Tulevana kirkon nuorisotyönohjaajana koen tärkeäksi perehtyä nuorten

ajatteluun siitä, mitä he odottavat seurakuntayhteydeltään ja rippikoululta. Ammatti-identiteettiäni tukee myös parempi ymmärrys järjestön rippikouluista, sekä järjestön rippikoulujen käyneistä nuorista osana Suomen evankelisluterilaista kirkkoa.

2 SUOMEN RAAMATTUOPISTO

2.1 Viides herätysliike

Viides herätysliike syntyi 1960-luvulla. Liikehdintä kirkon sisällä oli alkanut jo 1920-luvulla rovasti Urho Muroman aloitteesta. Tätä 1900-luvun liikettä kutsuttiin uuspietismiksi. Uuspietismi korosti Raamatun arvovaltaa ja henkilökohtaisen jumalasuhteen merkitystä. Muroman käynnistämän herätyksen piiristä muotoutui lopulta Evankelisluterilainen Sisälähetyssäätiö (1939) ja Suomen Raamattuopisto (1945), joiden johtajana Urho Muroma itse toimi. (Salomäki 2010, 59; Meriläinen 2013, 213).

Viidesläisyyttä ja Suomen Raamattuopistoa on tutkittu hyvin vähän (Meriläinen 2013, 214). Hanna Salomäki (2010) kuitenkin käsittelee kirjassaan Herätysliikkeisiin sitoutuminen ja osallistuminen joitain Suomen Raamattuopiston kannalta mielenkiintoisia tilastoja. Salomäki on tutkinut esimerkiksi sitä, kuinka suuri osa viidennen herätysliikkeen, eli Suomen Raamattuopiston, Kansanlähetyksen sekä Kansan Raamattuseuran, kesäjuhille osallistuneista nuorista käy vähintään kerran kuukaudessa viidennen herätysliikkeen toiminnassa mukana. Tuloksista on nähtävissä, että nuorten aktiivisuus vähenee iän karttuessa. Kun Raamattuopiston kesäjuhlaan osallistuneista peruskoululaisista 53 prosenttia kävi vähintään kerran kuukaudessa viidennen herätysliikkeen toiminnassa mukana, korkeakouluopiskelijalla vastaava prosentti oli enää 29. (Salomäki 2010, 265.)

Viides herätysliike, kuten useat muutkin suomalaiset herätysliikkeet, on pysynyt kirkon sisällä, toisin kuin herätysliikkeet muualla Pohjoismaissa. Suomessa herätysliikkeet tekevät paljon yhteistyötä Evankelisluterilaisen kirkon kanssa, ja

noin 42 prosenttia Suomen Ev.lut. kirkon työntekijöistä katsoo kuuluvansa johonkin herätysliikkeeseen. (Haastettu kirkko 2012, 378–382.)

2.2 Suomen Raamattuopisto

Suomen Raamattuopiston keskuspaikka Kauniaisissa on perustettu vuonna 1944 Urho Muroman aloitteesta. Kauniaisten lisäksi Suomen Raamattuopistolla on loma- ja kurssikeskukset Vuokatissa ja Oulussa. Suomen Raamattuopisto ei ole ainoastaan omissa keskuksissaan toimiva säätiö, vaan järjestää toimintaa ympäri Suomea yhteistyössä luterilaisten seurakuntien kanssa. Suomen Raamattuopisto tekee yhteistyötä suomalaisten ev.lut. seurakuntien kanssa. Usein yhteistyö on Suomen Raamattuopiston järjestämää koulutusta, evankelioimistyötä tai kustannustoimintaan liittyvää yhteistyötä. (Salomäki 2010, 64, 97).

Suomen Raamattuopisto on itsenäinen järjestö, joka on sitoutunut Raamattuun ja luterilaiseen tunnustukseen. Suomen Raamattuopisto mainitsee toimintansa tarkoitukseksi evankeliumin julistamisen, Raamatun opettamisen, lähetystyön tukemisen, sekä hengellisen kodin tarjoamisen ihmisille. Suomen Raamattuopistolla on myös kustannusliike Perussanoma, joka julkaisee kirjallisuutta ja kahta lehteä. Suomen Raamattuopisto ja Perussanoma-kustannusliike tarjoaa työpaikan noin 60 henkilölle, jonka lisäksi toiminnassa on mukana paljon vapaaehtoisia. Suomen Raamattuopiston talous koostuu suurelta osin vapaaehtoisten tuesta. (Suomen Raamattuopisto i.a.a).

Suomen Raamattuopisto järjesti toimintaa vuonna 2011 vähintään kerran viikossa ohjelmaa yhteensä 8 prosentissa Suomen Ev.lut. seurakuntia, sekä

vähintään kerran kuussa 38 prosentissa seurakuntia. Lisäksi vuonna 2009 Suomen Ev.lut seurakuntien työntekijöistä 5 prosenttia ilmoitti sitoutuvansa Suomen Raamattuopisto – herätysliikkeeseen. (Haastettu kirkko 2012, 382–383.)

2.3 Suomen Raamattuopiston rippikoulutyö

Rippikoulun voi järjestää sellainen kristillinen järjestö, jolla on paikallisen hiippakunnan lupa rippikoulun järjestämiseen. Järjestöjen rippikouluissa käytetään samaa rippikoulusuunnitelmaa kuin paikallisseurakuntien rippikouluissa. Suomen Raamattuopiston lisäksi rippikouluja järjestäviä järjestöjä ovat muun muassa Kansan Raamattuseura, Herättäjä-Yhdistys, Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys ja Suomen Rauhanyhdistyksen Keskusyhdistys. (Sakasti i.a.a.)

Viimeisten neljän vuoden aikana Suomen Raamattuopiston rippikoulun on käynyt 34-61 nuorta vuodessa (Kärhä 2015). Rippikoulut järjestetään kahtena erillisenä leirinä Suomen Raamattuopiston leirikeskuksessa Vuokatissa. Vuokatinrannan rippileirit kestävät 11 päivää. Näiden lisäksi Suomen Raamattuopisto tarjoaa vaihtoehdoksi myös kaksi erikoisrippikoulua. Näistä toinen on Futisripari Kauniaisissa ja toinen Kreikan ripari, joka järjestetään yhteistyössä Lähetisyhdistys Kylväjän kanssa. (Suomen Raamattuopiston nuorisotyö i.a.a.)

2.4 Suomen Raamattuopiston nuorisotyö

Suomen Raamattuopiston nuorisotyö pitää sisällään rippikoulutyön lisäksi nuorille suunnatut Eväsmessut, Kauniaisissa järjestettävät nuortenillat, Kuopion

Nuotta-illat, Oulun ONKI-illat, sekä erilaisia leirejä ja tapahtumia Kauniaisissa ja Vuokatissa. Nuorille aikuisille on tarkoitettu paitsi Eväsmessut, myös esimerkiksi Nuorten naisten illat, sekä erilaiset Suomen Raamattuopiston järjestämät koulutukset. Sekä nuorille tarkoitettut nuortenillat että nuorille aikuisille tarkoitettut illat järjestetään kerran viikossa Kauniaisissa. Lisäksi Suomen Raamattuopiston nuorisotyön toimintaan kuuluu Gospelkuoro, joka on tarkoitettu 15–35 – vuotiaille musiikin ystäville. (Suomen Raamattuopiston nuorisotyö i.a.b., Kärhä 2015.)

Suomen Raamattuopistossa musiikista kiinnostuneille nuorille on tarjolla myös erillinen Musiikkilinja, jossa paitsi harjoitellaan soittamista ja laulamista, myös opiskellaan Raamattua ja uskonasioita. Lisäksi on tarjolla Missiomusalinja, jossa painopiste on lähetystyössä ja evankelioinnissa (Suomen Raamattuopisto i.a.b.)

Suomen Raamattuopiston isoskoulutus on kaksivuotinen. Ensimmäisen vuoden jälkeen voi toimia isosena rippikoulussa, toisen vuoden jälkeen voi toimia isosten isosena tai isäntänä/emäntänä nuortenleireillä. Koulutus tapahtuu verkkokoulutuksena, eli nettisivuilla ja sähköpostien välityksellä. Koulutus alkaa syyskuussa ja kestää kevääseen asti, sisältäen kuukausittain palautettavia tehtäviä sekä lyhyitä verkko-opetuksia. (Suomen Raamattuopisto i.a.c.)

3 NUORUUS

3.1 Nuoruus käsitteenä

Nuoruus on käsitteenä ja ajanjaksona erilainen aikakaudesta riippuen. Nuoruuskulttuuri ja nuorten kasvu on muuttunut vuosien saatossa, ja muutos jatkuu edelleen. Ravitsemuksen parantuminen on laskenut puberteetin alkamisikää, joten puberteetti alkaa yhä varhaisemmassa vaiheessa ihmisen elämää. Samoin myös nuorisokulttuurin ulkoiset merkit ovat levinneet yhä nuorempiin lapsiin. Samalla kuitenkin nuoruus ajanjaksona on myös pidentynyt. Pitkälle yli 20-vuotiaat, tai jopa yli 30-vuotiaat voivat pitää itseään nuorina, eikä heidän elämässään näy aikuisuuteen ajateltuja keskeisiä rooleja, joita ajatellaan olevan työelämään siirtyminen ja lasten hankkiminen. (Nurmi, Ahonen, Lyytinen, Lyytinen, Pulkkinen & Ruoppila 2006, 125.)

Nuoruus ikävaiheena ei ole täysin itsestään selvästi numeroitavissa. Sen voidaan ajatella pitävän sisällään kaikki 13–14 aina 20–21 -vuotiaaseen asti. Varhaisaikuisuus taas käsittää ikävuodet 20–21 -vuotiaasta noin 27–28 -vuotiaisiin. Nuorisolain piiriin kuuluvat kaikki alle 29-vuotiaat. Nuoruus ja varhaisaikuisuus kulkevat osittain lomittain ja päällekkäin, sillä nuoruusikään kuuluu hyvinkin aikuismaisia piirteitä, kun taas varhaisaikuisuudessa ihmisellä on jäljellä joitain hyvinkin lapsellisia ajattelutapoja. Jokainen ihminen käy ikävaiheet läpi hieman eri tavalla ja eri aikataululla. (Turunen 2005, 113,145.)

3.2 Nuoruudessa tapahtuvat muutokset

Nuoruudessa ei kohdata ainoastaan fyysisiä muutoksia, kuten fyysistä kasvua ja sukukypsyysyden saavuttamista. Lisäksi nuori kohtaa merkittäviä psykologisia ja sosiaalisia muutoksia. Nuori harjoittelee esimerkiksi itsenäistymistä ja vanhemmistaan irrottautumista. (Pruuki 2010, 51–52.)

Ikävaiheeseen liittyy monia erilaisia kehitystapahtumia, joten yksilöiden erot voivat olla suuria. Ikävaiheelle on tyypillistä fyysiset muutokset, roolien etsintä ja identiteetin kehittyminen. Rippikoulunuori elää tavallisesti nuoruuden varhaisvaihetta eli murrosiän kuohuntavaihetta. Tähän ikävaiheeseen usein liittyy myös muutoksia läheisissä ihmissuhteissa. Nuori luopuu tunnetasolla vanhempiensa huolenpidosta, sekä solmii uusia ystävyys-suhteita. (Niemelä 2002, 30–31.)

Nuoruusiässä aivot kehittyvät nopeasti, mikä vaikuttaa myös siihen, että nuori on tavattoman herkkä sosiaalisille tekijöille, joihin hän reagoi tunnepitoisesti. Nopeat tunteiden muutokset ääripäästä toiseen eivät johdu yleisen käsityksen mukaisesti kasvaneista hormonimääristä, vaan keskushermostosta. Keskushermosto tuottaa uusia, voimakkaita ylläkkeitä, mutta ei ole vielä valmis säätelemään niitä. Keskushermoston kehityksestä löytyy myös syitä sille, että nuoret ovat usein tapaturma-alttiimpia kuin moni muu ikäryhmä. Ne etuotsalohkon alueet, jotka suodattavat ylläkkeitä, säätelevät käyttäytymistä ja ennakoivat tekojen seurauksia, kehittyvät vasta myöhäisessä nuoruusiässä tai varhaisaikuisuudessa. (Sinkkonen 2010, 41–43.)

3.3 Nuoren uskonnollisuus

Nuoruuteen kuuluu usein myös tietty uskonnollinen epäily, joka voi johtua niin perheessä vallitsevista kielteisistä asenteista kuin ikävaiheeseen liittyvästä älyllisestä epäilystä. Älyllinen epäily perustuu siihen, että rippikouluikäinen nuori

on usein juuri siirtymässä konkreettisesta ajattelusta formaaliseen ajatteluun, joka mahdollistaa myös abstraktin ajattelun. Vaikka formaalinen ajattelu tuo mukanaan lapsuuden turvallisuuden murentumiseen liittyvää tuskaa, samalla se myös tukee uskonnollista kiinnostusta (Räsänen 2004, 106–109; Pruuki 2010, 51–55).

Nuoren jumalakäsitykseen vaikuttaa hänen kodissaan saama kasvatus. Varsin moni nuori on lähtöisin kodista, jossa uskontoon liittyvät asiat eivät ole kovin suuressa merkityksessä. Sen sijaan osa perheistä on aktiivisia uskontokasvatuksessa ja aktiivisuudessa uskonnollisiin tapahtumiin. Lähtötilanne vaikuttaa siihen, millainen nuoren jumalakäsitys on, ja se voi myös vaikuttaa jumalakäsityksessä tapahtuvaan muutokseen rippikoulun aikana. (Niemelä 2009, 288.)

3.4 Nuoret aikuiset

Koska kyselyni kohderyhmä on rippikoulun vuosina 2011–2015 käyneet nuoret, ovat vanhimmat vastaajat jo täysi-ikäisiä. Vuoden 2011 rippikoululaiset täyttävät tämän vuoden aikana jo 19 vuotta ja 2012 vuoden rippikoululaiset täyttävät tämän vuoden aikana 18 vuotta. Tämä tarkoittaa sitä, että osa kohderyhmästani on jo nuoria aikuisia, ja mahdollisesti muuttaneet pois kotoa ja siirtyneet työelämään. Sen takia koen tärkeäksi perehtyä myös nuorten aikuisten ikäryhmään.

Nuoret aikuiset eli varhaisaikuiset ovat elämässään vaiheessa, jossa he usein ovat jo itsenäistyneet. He ovat kenties jo muuttaneet pois kotoa ja aloittaneet ammattiin johtavat opinnot tai työnteon. Nuoren aikuisen elämään kuuluu tietynlainen maailmanmatkaajan asenne. Nuori aikuinen haluaa usein niin fyysisesti kuin aatteellisestikin matkustaa elämyksestä ja kokemuksesta toiseen.

Varhaisaikuinen on oman aikansa kansalainen. Hän ottaa omakseen keskeiset osat ympäröivän maailman ja kulttuurin virtauksista, sekä henkisestä ilmapiiristä. Nuoret aikuiset ovat siis usein nykyaikaisempia kuin vanhemmat ihmiset. (Turunen 2005, 148–149.)

4 RIPPIKOULU

4.1 Rippikoulun lähtökohdat

Rippikoulu on kirkon nuorisotyön suosituin työmuoto. Sen käy edelleen vuosittain lähes 85 prosenttia suomalaisista 15-vuotiaista. (Sakasti i.a.b.) Rippikoulussa tavoitteena on, että nuoren usko kolmiyhteiseen Jumalaan kasvaa. Rippikoulusuunnitelma 2001 asettaa rippikoulun yleistavoitteeksi sen, että nuori vahvistuu uskossa kolmiyhteiseen Jumalaan, johon hänet on pyhässä kasteessa otettu, sekä kasvaa rakkaudessa lähimmäiseen ja elää rukouksessa sekä seurakuntayhteydessä. (Sakasti i.a.c.)

Rippikoulu sanana viittaa opetukseen, ja yksi rippikoulun tavoitteista onkin opettaa uskon sisältöä. Opetuksessa käytetään inhimillisiä oppimispsykologisia lainalaisuuksia, jotta nuori oppisi mahdollisimman paljon uskon sisällöstä ja ymmärtämisestä. Kuitenkin sydämen usko ja luottamus Jumalaan ovat sellaisia asioita, joita ei opettamalla saada aikaan, vaan niihin tarvitaan Jumalan itse herättämää ja vahvistamaa uskoa. Rippikoulussa siis risteää sekä opetus että julistus. (Pruuki 2010, 48.)

Elämä-usko-rukous – rippikoulusuunnitelma määrittää rippikoulun perustaksi seurakuntayhteyden. Sisällöllisen perusrakenteen rippikoulu saa Katekismuksesta, jonka mukaan keskeisiä aineksia ovat elämä, usko ja rukous. Rippikoulun teemojen tulisi pohjautua näihin kolmeen näkökulmaan, mutta Elämä-usko-rukous – rippikoulusuunnitelma mahdollistaa joustavan suunnittelun sekä oppihetkien että painopisteiden suhteen. (Sakasti i.a.c.)

4.2 Rippikouluikäisen nuoren hengellisyys

Rippikoulussa on tarkoitus tukea nuoren hengellistä kasvua. Vaikka jokainen nuori on erilainen ja kasvu tapahtuu eri aikatauluilla, on rippikoulun opettajalle hyödyllistä perehtyä nuoruutta käsitteleviin tutkimuksiin ja teorioihin. Sen lisäksi, että nuori on psyykkisesti, sosiaalisesti ja fyysisesti käymässä läpi muutosta, myös nuoren usko voi olla murroskohdassa. Yksilön uskolla on erilaisia muotoja eri vaiheissa elämää. Jos opettaja tietää ja tuntee uskonnollisen kehityksen pääpiirteitä, voi se auttaa häntä suunnittelemaan opetusta, joka palvelee nuoria heidän senhetkisessä kehitysvaiheessaan. (Pruuki 2010, 51.)

Rippikoulussa keskeiset tavoitteet ovat, että nuoren usko vahvistuu, hän kasvaa rakkaudessa lähimmäiseen sekä elää rukouksessa ja seurakuntayhteydessä. Tämän tavoitteen toteutuminen kytkeytyy monelta osin nuoren jumalakäsitykseen ja sen muuttamiseen. Rippikoulussa nuorelle annetaan mahdollisuus ja työkaluja oman jumalakäsityksen työstämiseen. (Kilpeläinen 2009, 266.)

Jokaisella nuorella on jonkinlainen käsitys Jumalasta rippikouluun tullessaan. Ajatukset, tunteet, mielikuvat ja käyttäytymistä kuvaavat osatekijät voivat olla osa jumalakuvaa. Jumalakuva muuttuu ja on jokaisella yksilöllä erilainen. Rippikoulussa opetetaan tietynlaista käsitystä Jumalasta, jolloin nuoren oma käsitys Jumalasta sekä rippikoulussa opetettava käsitys Jumalasta kohtaavat. (Kilpeläinen 2009, 226–227.)

Uskonnollisuus näyttää vähentyvän teini-iän jälkeen. Nuorena tyypillisesti otetaan etäisyyttä uskonnollisesta auktoriteetista. Rippikoulu voi kuitenkin olla vähentämässä uskosta etääntymistä suomalaisten nuorten kohdalla. Rippikoululla voi olla sekä myönteisiä että kielteisiä vaikutuksia nuoren uskonnollisuuteen, mutta myönteiset vaikutukset ovat huomattavasti yleisempiä. Vaikka myönteiset vaikutukset haalistuvat ajan myötä, jättää positiivinen

rippikoulukokemus usein hieman aiempaa myönteisemmän yleisasennoitumisen uskoa kohtaan. (Niemelä 2009, 289–290.)

4.3 Millainen on hyvä rippikoulu

Tutkimuksissa on todettu, että rippikouluun tulevien nuorten, nuorten vanhempien, isosten ja työntekijöiden toiveet ja odotukset ovat hyvin erilaisia. Siinä missä nuorten vanhemmat toivovat nuoren eettistä kasvua, nuoret itse odottavat usein hauskaa tekemistä ja hyvää ryhmähenkeä. Isosten odotukset ovat nuorten odotusten lisäksi myös isosen tehtäviin ja yhdessä toimimiseen liittyviä, ja työntekijät toivovat erityisesti nuorissa tapahtuvaa hengellistä ja uskonnollista kasvua. (Tuominen 2009, 146.)

Niemelän tekemien tutkimusten mukaan (Tuominen 2009, 146) rippikoulukokemukset vaikuttavat nuorten asenteisiin vielä viiden vuoden kuluttua. Jos rippikoulukokemus oli myönteinen, nuoren mielikuva myös uskosta, Jumalasta ja seurakunnasta oli positiivinen. Positiivinen mielikuva saattaa kuitenkin haalistua vuosien varrella.

Nuorten kokemukseen onnistuneesta rippikoulusta vaikutti eniten rippikoulun kokonaisilmapiiri. Parhaimmiksi arvioiduissa rippikouluissa osallistujat olivat siis ennen kaikkea tyytyväisiä yleiseen ilmapiiriin. Muita keskeisiä osa-alueita olivat tyytyväisyys illan ohjelmiin, sekä tyytyväisyys muihin rippikoulussa olleisiin ihmisiin eli muihin rippikoululaisiin, isosiin, sekä ohjaajiin. (Niemelä 2002, 186–187.)

Tyttöjen ja poikien rippikouluodotukset eroavat tutkimusten mukaan toisistaan. Tyttöjen odotukset ovat keskimäärin selvästi korkeammalla kuin poikien. He odottavat enemmän lähes joka osa-alueella, niin ryhmähengeltä, vapaa-ajalta,

seurakuntaan tutustumiselta kuin opetukselta. Pojat odottavat tilastollisesti enemmän ainoastaan tutustumista vastakkaiseen sukupuoleen. (Niemelä 2002, 89.)

5 RIPPIKOULUN JÄLKEINEN NUORISOTYÖ

5.1 Nuorisotyön perusteet

Seurakunnan nuorisotyöstä puhuttaessa puhutaan usein 15–17 -vuotiaista, eli rippikoulun käyneistä nuorista. Ennen rippikoulua puhutaan tytöistä, pojista ja lapsista, täysi-ikäiset menevät usein jo nuorten aikuisten kategoriaan. Vaikka nuoret olisivat saman ikäisiä, nuoret ja nuorten kulttuuri on jakautunut hyvin erilaisiin joukkoihin. Nuoria erottavat paitsi perhetilanne, myös kiinnostuksen kohteet ja käyttäytymismallit. Työntekijältä vaaditaan paljon ajankohtaista tietoa, jotta hän pystyy tekemään työnsä hyvin. (Suomen ev.lut. kirkko 2013, 18.)

Työn menestystä mitataan usein määrällisesti. Tilastot ja luvut kertovat, kuinka monet nuoret työ saavuttaa. Nuorisotyön kehittämisessä suurimman huomion tulisi kuitenkin olla kohtaamisten laadussa, eikä määrässä, koska muuten yksilö omine kysymyksineen, ongelmineen ja toiveineen hukkuu suuren ikäryhmän alle. (Suomen ev.lut. kirkko 2013, 18.)

Nuorisotyötä määrittää Suomen lainsäädäntö, joka pitää sisällään nuorisolain, lastensuojelulain, perustuslain, kuntalain, kirkkolain ja yhdistyslain. Kirkon määritelmän mukaan nuorisotyö on osa kristillistä kasvatustyötä. Kristillinen kasvatustyö ja kristillinen opetustyö kuuluvat kirkkolain ja kirkkojärjestyksen mukaan seurakunnan tehtäviin. Kirkkolaki ja kirkkojärjestys eivät suoraan viittaa nuorisotyöhön, mutta erilaiset säännöt ja säädökset (kuten Seurakunnan lapsi- ja nuorisotyötä koskeva kasvatustyön mallijohtosääntö ja seurakunnan nuorisotyönohjaajan viran mallijohtosääntö) velvoittavat seurakuntaa ja määrittelevät nuorisotyöntekijän viran tehtävät. (Suomen ev.lut. kirkko 2013, 20.)

5.2 Isostoiminta

Isostoimintaa on järjestetty suunnilleen yhtä kauan kuin leirimuotoisia rippikouluja, eli vuodesta 1937 asti. Isokset olivat välttämätön osa leirin toimivuutta, joten heitä alettiin ottaa mukaan leireille, ja myöhemmin myös kouluttaa tehtävään. Isostoiminta koettiin tarpeelliseksi siksi, että he olivat lähempänä nuoren elämää kuin työntekijä – sekä ikänsä että asemansa puolesta. (Porkka 2005, 82.)

Isostoiminta on sekä syy että seuraus menestyneeseen rippikoulutyöhön. Ilman vapaaehtoisina toimivia isosia leirimuotoisten rippikoulujen järjestäminen olisi ollut mahdotonta ja siitä jäisi puuttumaan oleellinen osa. Toisaalta se on mahdollistanut myös uuden kanavan säilyttää rippikoulun käyneitä nuoria seurakunnan toiminnassa myös rippileirin jälkeen. (Porkka 2005, 83.)

Vuoden 2012–2013 rippikoulutilaston mukaan rippikoulun käyneistä noin puolet, eli yhteensä yli 24 500 nuorta käy isoskoulutuksessa rippikoulun jälkeen. Isosena rippileirillä toimii noin $\frac{3}{4}$ isoskoulutukseen osallistuneista. Rippikoulun lisäksi siis isoskoulutus on suosittua nuorten keskuudessa. Muu nuorisotyö, kuten nuortenillat, sen sijaan tavoittaa ainoastaan 4,5 prosenttia nuorista. (Sakasti i.a.b.)

Syy isoskoulutukseen hakemiseen on usein myönteiseksi koettu rippileiri ja halu päästä uudestaan leirille. Lisäksi isokset toivovat tutustuvansa uusiin ystäviin ja haluavat tietää, millaista on isosena toimiminen. Isosista 43 prosenttia koki tärkeäksi motiiviksi isoseksi hakemisessa myös halun kertoa uskonasioista eteenpäin. Joillekin nuorille isostoimintaan osallistuminen on myös keino saada vahvistusta uskalle tai vastauksia askarruttaviin kysymyksiin. (Porkka 2005, 87–88.)

Isosen tehtävät vaihtelevat seurakunnittain, mutta seurakunnasta riippumatta heidän vastuullaan on paljon suunnittelu- ja toteuttamistyötä. Isokset pääsevät suunnittelemaan ja toteuttamaan iltaohjelmaa ja muuta rippikouluohjelmaa, toimivat pienryhmien ohjaajina ja pyrkivät vaikuttamaan positiivisesti leirihengen luomiseen ja rippileiriläisten innostamiseen. (Porkka 2005, 90.)

5.3 Monipuolinen nuorisotyö

On muistettava, että vain osa nuorista osallistuu isostoimintaan. Tämän takia seurakunnissa tulisi pyrkiä säilyttämään ja myös kehittämään muitakin nuorisotyön muotoja. Jos seurakunnalla ei ole tarjota toimintaa ja seurakuntayhteyttä pitkäjänteiseen sitoutumiseen haluttomille nuorille, menetetään nuorisotyön osallistujajoukosta paljon nuoria. (Porkka 2005, 105–106.)

Nuortenillat ovat yksi tapa tarjota toimintaa myös niille nuorille, jotka eivät halua isosiksi. Nuortenilloissa voidaan myös mahdollistaa nuorten osallisuutta, tarjoamalla mahdollisuutta olla mukana rakentamassa itselle mieluisia nuorteniltoja. Toisaalta on tärkeää antaa nuorelle myös paikka, jossa levätä ja pysähtyä. Nuorteniltojen hartauselämä ja mahdollisuus hiljentyä yhdessä ja selvittää omia ajatuksia ovat tärkeitä. Lisäksi nuortenillat mahdollistavat niin ikätovereiden kuin työntekijän kohtaamisen. (Paananen 2005, 113–115.)

Musiikki on ollut tärkeä osa nuorisokulttuuria aivan nuorisokulttuurin alkuaajoista lähtien. Suomessa on kehittynyt korkeatasoista kristillistä nuorisokulttuuria. On tapahtumia, konsertteja ja paikallisseurakuntien omaa bänditoimintaa. Karkeasti viidesosa rippileiriläisistä harrastaa musiikkia, ja loputkin usein laskevat itsensä musiikin harrastajiksi, jos musiikin kuuntelu lasketaan mukaan. Musiikki usein

koskettaa nuorta, ja luo myös yhteyttä toisten ja Jumalan kanssa. (Maukonen 2005, 156–159.)

Nuorisotyön verkkotyö yleistyi 2000-luvulla. Se on kehittynyt ajan saatossa viestinnän väylästä kohti yhteisöllisempää ja vuorovaikutteisempaa käyttöä. 2000-luvun nuoret ovat eläneet koko elämänsä tietokoneiden ja Internetin aikakaudella, mikä vaikuttaa myös heidän maailmankuvaansa. Työntekijän on tärkeää tietää ja tunnistaa mahdolliset erot hänen omassaan ja nuoren näkökulmissa verkkoa ja sosiaalista mediaa kohtaan. Verkko ei ole nuorelle ainoastaan virtuaalimaailma, vaan toimintaympäristön laajennus. Nuorelle verkossa toimivat yhteisöt voivat olla aivan yhtä tärkeitä kuin muutkin yhteisöt. (Suomen ev.lut. kirkko 2013, 29.)

Verkko mahdollistaa myös anonyymin kohtaamisen, mikä tarjoaa mahdollisuuden puhua aikuiselle nimettömästi, ilman riskiä tunnistetuksi tulemisesta. Sosiaalista mediaa ja verkkoa käytettäessä pitää kuitenkin muistaa, että kaikki seurakunnan nuoret eivät ole aktiivisia verkonkäyttäjiä, eikä joillain nuorista ole edes viestintäteknologiaa käytössä. (Suomen ev.lut. kirkko 2013, 29.)

5.4 Nuoreksi aikuiseksi seurakunnassa

Nuoret aikuiset ovat kaikkien perinteisten uskonnollisuuden mittareiden mukaan muita ikäryhmiä vähemmän uskonnollisia. Tulokset ovat olleet samanlaiset niin kauan kuin niitä on tehty. Sen takia ei voida täysin yksiselitteisesti sanoa, missä määrin nuorten vähäisempi uskonnollisuus johtuu aikakausikohtaisista muutoksista, kuten maallistumisesta, ja missä määrin kyse on vain siitä, että he ovat nuoria aikuisia. Uskonnollisuudella on tutkimusten mukaan taipumusta

lisääntyä iän myötä, mutta toisaalta nykyajan nuoret ovat vähemmän uskonnollisia kuin nuoret vuosikymmeniä aiemmin. (Niemelä 2006, 43–45.)

Kirkon näkökulmasta nuori aikuinen on kasvanut ulos seurakunnan nuorisotyön kentästä. Nuoret aikuiset eivät istu enää seurakunnan nuorisotyöhön, mutta myöskään aikuistyö ei onnistu tavoittamaan heitä. (Halme 2006, 43.)

Nuorten aikuisten ryhmä on kirkolle haaste, eikä erityisesti heille osoitettu toiminta ole useinkaan saavuttanut kovin suuria kävijämääriä. Siinä missä varhaisnuorisotyö tavoittaa säännöllisesti 10,4 prosenttia ikäluokasta ja nuorisotyö 4,4 prosenttia ikäluokasta, nuorten aikuisten ryhmät tavoittavat vain 0.6 prosenttia ikäluokastaan. (Sakasti i.a.a.)

Voidaankin sanoa, että rippikouluiässä seurakunnan toiminta onnistuu tavoittamaan kokonaisen ikäluokan. Kuitenkin muutamaa vuotta myöhemmin suuri osa aiemmin tavoitetuista nuorista eroaa kirkosta. Tästä kumpuaa vaikutelma siitä, ettei seurakunnan nuorisotyössä onnistuta kasvattamaan nuoren aikuisen valmiuksia toimia osana seurakuntayhteisöä. (Suomen ev.lut. kirkko 2013, 48.)

Nuorten aikuisten suhtautuminen kirkkoon ja ympäröivään todellisuuteen on paitsi henkilökohtaista, myös paikkakunnasta ja seurakunnasta riippuvaista. Kuitenkin yleistä on esimerkiksi oman henkilökohtaisen hengellisyyden erottaminen kirkosta ja sen opeista. Nuoren aikuisen side kirkkoon ja seurakuntaan on hyvin ohut, eikä uskon merkitys arjessa ole kovinkaan suuri. Kirkosta eronneista henkilöistä lähes kolme neljäsosaa onkin juuri nuorten aikuisten ryhmästä. (Suomen ev.lut. kirkko i.a.b.)

Tutkimus Kallion nuorille aikuisille paljastaa, että suuri osa nuorista aikuisista ei pidä kirkkoa merkityksellisenä omalle elämälleen. Tämä on myös suurin

yksittäinen syy kirkosta eroamiselle. Jopa ne nuoret aikuiset, jotka osallistuvat aktiivisesti seurakunnan toimintaan, eivät välttämättä koe kirkon kohtaavan heidän elämäänsä. Nuorten aikuisten lisäksi myös seurakunnan työntekijät olivat sitä mieltä, ettei toiminta nykyisellään tavoita nuoria aikuisia, eikä vastaa heidän odotuksiaan (Mikkola, Niemelä & Petterson 2006, 351.)

6 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

6.1 Tutkimuksen tavoitteet ja lähtökohdat

Tutkimuksen tarkoitus on selvittää, mitä mieltä Suomen Raamattuopiston rippikoulun käyneet nuoret ovat järjestön rippikoulusta, sekä sen jälkeisestä nuorisotyöstä. Kyselyllä selvitetään Suomen Raamattuopiston rippikoulun käyneiden henkilöiden osallistumisaktiivisuutta kyseisen liikkeen toimintaan, tai muuhun kristilliseen toimintaan rippikoulun jälkeen. Tarkoitus on selvittää syitä, jotka vaikuttavat siihen, että nuori on pysynyt Suomen Raamattuopiston toiminnassa mukana, sekä syitä että näin ei ole käynyt. Lisäksi on tarkoituksena saada parempaa ymmärrystä siitä, millaista toimintaa nuoret ja nuoret aikuiset olisivat kaivanneet vuosien varrella.

Tutkimuksen tarkoituksen pohjalta laadittiin neljä tavoitetta, joiden pohjalta myös kyselylomake laadittiin:

1. Selvittää, miksi ja mistä lähtökohdista nuoret ovat valinneet Suomen Raamattuopiston järjestämän rippikoulun.
2. Selvittää, minkälainen kokemus Suomen Raamattuopiston rippikoulu on nuorille ollut.
3. Selvittää, kuinka aktiivisesti Suomen Raamattuopiston rippikoulun käyneet ovat mukana Suomen Raamattuopiston, seurakunnan tai muun kristillisen järjestön toiminnassa rippikoulun jälkeen

4. Selvittää Suomen Raamattuopiston rippikoulun käyneiden nuorten mielipide Suomen Raamattuopiston järjestämästä rippikoulun jälkeisestä nuorisotyöstä, sekä selvittää, miksi Suomen Raamattuopiston rippikoulun käyneet eivät ole osallistuneet Suomen Raamattuopiston nuorten toimintaan rippikoulun jälkeen.

6.2 Aineistonkeruu

Aineistoa kerättiin elokuussa 2015. Kyselylomake täytettiin Internetissä vastauslinkissä, jonka lähetimme kirjeellä, sähköpostilla ja Facebookin kautta 183 nuorelle, jotka olivat käyneet Suomen Raamattuopiston rippileirin vuosina 2011–2015. Alun perin tarkoituksena oli lähettää kyselylomake 2010–2014 rippileirin käyneille, mutta Suomen Raamattuopistolla oli vajavaiset yhteystiedot 2010 vuoden rippikoululaisille, joten paremman vastausprosentin toivossa muutimme kohderyhmää hiukan.

Kyselylomakkeen täyttämiseen kannustettiin pienillä jälkikäteen arvottavilla palkinnoilla. Vastausaikaa annettiin ainoastaan 10 päivää, jonka jälkeen vastauksia oli tullut 70. Suomen Raamattuopiston työntekijä Tiina Karlsson laitto muistutusviestin kohderyhmälle ja antoi heille vielä kolme päivää aikaa vastata kyselyyn. Tänä aikana vastauksia tuli vielä 24, eli vastauksia tuli lopulta 94.

Kysely toteutettiin kvantitatiivisena kyselytutkimuksena. Kvantitatiivinen tutkimus tarkoittaa määrällistä tutkimusta. Siinä selvitetään lukumääriin ja prosenttiosuuksiin liittyviä kysymyksiä, ja tutkitaan kuinka tutkittavat asiat vaikuttavat toisiinsa. (Heikkilä 2005, 16–21.)

Kyselylomake oli jaettu osiin, joiden tarkoituksena oli saada vastauksia tutkimuskysymyksiin. Ensimmäisen osassa kysyttiin vastaajilta heidän perustietojaan tarkoituksena saada jonkinlainen profiili vastaajasta. Toisessa osassa haettiin vastausta ensimmäiseen tutkimuskysymykseen, eli pyrittiin selvittämään miksi ja mistä lähtökohdista vastaaja oli lähtenyt Suomen Raamattuopiston rippikouluun. Kyselylomakkeen kolmannessa osassa kysytään kysymyksiä rippikoulusta ja siitä, millainen kokemus tämä oli vastaajalle ollut, eli haetaan vastausta toiseksi asetettuun tutkimuskysymykseen. Viimeisessä osiossa vastaaja pääsee kertomaan omasta aktiivisuudestaan nuorisotyössä rippikoulun jälkeen sekä kertomaan mielipiteensä nuorisotyön toiminnasta. Näiden vastausten perusteella pyrimme saamaan vastauksen kahteen viimeiseen tutkimuskysymykseen.

Kysymyksiksi oli valittu sekä monivalintakysymyksiä että avoimia kysymyksiä, joten menetelmänä oli puolistrukturoitu kysely. Tämä tarkoittaa sitä, että suuri osa kysymyksistä on struktuurisia, eli sekä kysymys että vastausvaihtoehdot ovat ennalta määrättyjä. Näiden lisäksi kyselyssä on kuitenkin mukana myös avoimia kysymyksiä sekä puoliavoimia kysymyksiä, joissa yksi vastausvaihtoehdoista on ”muu, mikä?” -muotoa. Puolistrukturoitu kyselylomake antaa strukturoituun kyselyyn verrattuna vapautta ja joustavuutta niin tutkimukseen vastaajalle kuin tutkijallekin. (Tilastokeskus 2014.) Avoimet kysymykset mahdollistavat henkilökohtaisemmat vastaukset kysymykseen, mutta huonona puolena on vastausten mahdollinen epätarkkuus sekä se, että avointen vastausten analysointi on aikaa vievää (Valli 2011, 111).

Verkkokyselyssä lomake lähetetään tutkittavalle, jonka jälkeen hän täyttää lomakkeen ja lähettää sen takaisin. Menettelyn etuna on sen vaivattomuus tutkijalle. Kyselylomakkeen miinuspuolena on kuitenkin se, että hyvän lomakkeen laatiminen vie aikaa ja voi olla vaativaa. Lisäksi ei voida olla varmoja, onko vastaajalle tullut väärinymmärryksiä kysymysten suhteen. Usein verkkokysely ei tuota myöskään kovin suurta vastausprosenttia, vaan

keskimäärin vastauksia saadaan 30–40 prosentilta kohderyhmästä. (Hirsjärvi, Remes, Saravaara 2004, 184–185.)

Suoritin tutkimuksen verkkokyselynä Webropol-ohjelmalla. Tämä oli minun mielestäni helppo tapa tehdä kysely ja säästi paljon aikaa vastausten analysointivaiheessa, koska Webropolista voi siirtää vastaukset suoraan Exceeliin ja Wordiin. Mielestäni myöskään lomakkeen suunnittelu ei vienyt kovin paljon aikaa, joskin jälkikäteen huomasin tiettyjä ongelmia kysymysten suhteen. Väärinymmärryksiltä ei siis täysin välttytty.

7 TUTKIMUSTULOKSET

7.1 Perustietoa tutkimustuloksista

Kyselylomakkeen vastauslinkki lähetettiin yhteensä 183 henkilölle. Vastauksia tuli yhteensä 92, eli hieman yli puolet vastasivat kyselyyn. Vastaajista 75 prosenttia oli naisia ja 25 prosenttia miehiä. Kysely lähetettiin 2011–2015 rippikoulun käyneille nuorille. Ikäluokkakokohtaisesti vastausmäärässä ei ollut kovin suurta eroa, sillä vastaajia oli ikäluokasta riippuen 15–21 nuorta (TAULUKKO 1).

TAULUKKO 1. Minä vuonna vastaaja on käynyt Suomen Raamattuopiston järjestämän rippikoulun

7.2 Miksi ja mistä lähtökohdista nuori valitsi Suomen Raamattuopiston rippikoulun

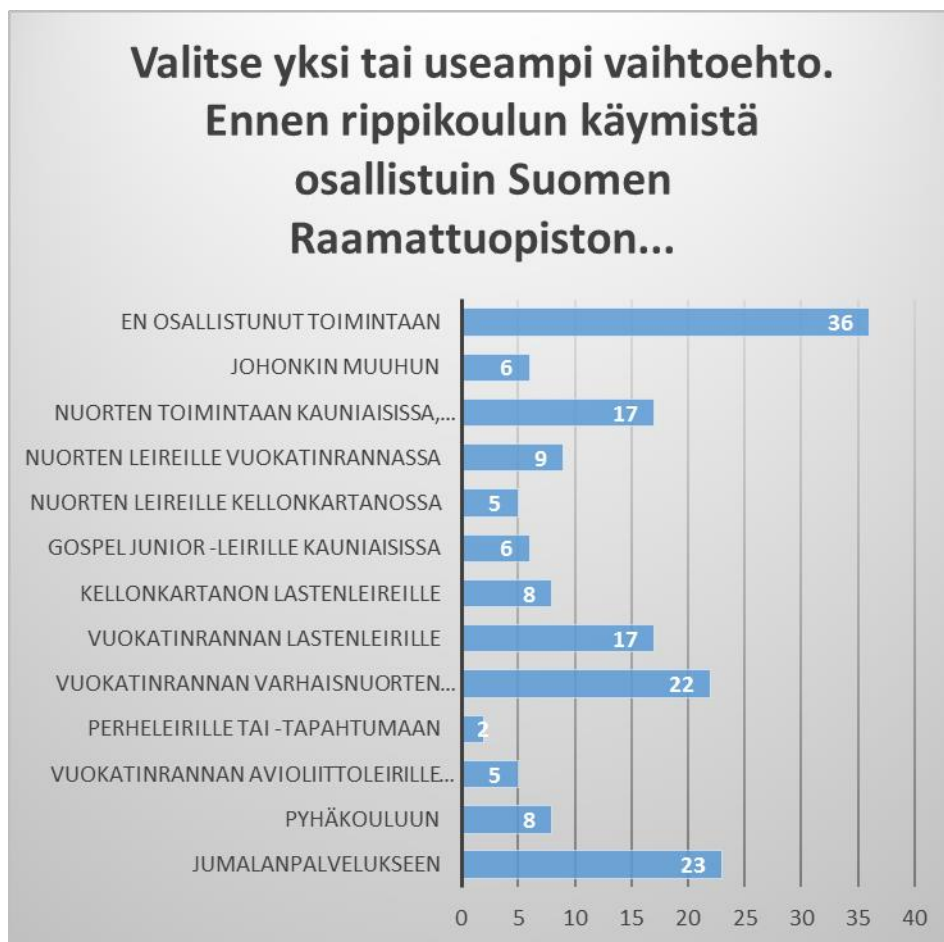
Ensimmäinen tutkimuskysymys oli selvittää, miksi ja mistä lähtökohdista nuori on valinnut juuri Suomen Raamattuopiston käymän rippikoulun. Kävi ilmi, että lähes puolet vastaajista eivät olleet Suomen Raamattuopiston toiminnassa mukana ennen rippileirin käymistä (TAULUKKO 2).

TAULUKKO 2. Osallistumisaktiivisuus Suomen Raamattuopiston toimintaan ennen rippikoulua

Toimintaan osallistuneista suurin osa oli osallistunut jumalanpalveluksiin (23 nuorta) tai varhaisnuortenleireille (22 nuorta). Lisäksi 92 vastaajasta 16 prosenttia oli osallistunut lastenleirille tai Kauniaisissa järjestettävään nuortentoimintaan. (TAULUKKO 3).

TAULUKKO 3. Osallistumisaktiivisuus Suomen Raamattuopiston eri toimintamuotoihin (vastaukset kappalemäärittäin)

Kotiseurakunnan tai jonkun muun kristillisen järjestön toimintaan Suomen Raamattuopiston rippikoulun käyneet olivat sen sijaan osallistuneet aktiivisemmin. Viidesosa vastaajista kertoi osallistuneensa viikoittain kotiseurakunnan tai muun kristillisen järjestön toimintaan, 23 prosenttia ilmoitti osallistuneensa siihen kuukausittain. Ainoastaan 17 prosenttia vastaajista kertoi, ettei osallistunut lainkaan kotiseurakunnan tai muun kristillisen järjestön toimintaan ennen rippikoulun käymistä (TAULUKKO 4).

TAULUKKO 4. Paikallisseurakunnan tai kristillisen järjestön toimintaan osallistuminen ennen Suomen Raamattuopiston rippileiriä

Vastaajista monet olivat lähteneet Suomen Raamattuopiston rippileirille samoista syistä. Yleisiä vastuksia olivat muun muassa:

Olen käynyt Vuokatissa leireillä pienestä asti ja olen tiennyt että siellä tulen riparini viettämään.

Vastaajista 13 nuorta kertoi ainakin osasyyn Suomen Raamattuopiston rippikoulun valinnassa olleen sen, että he olivat olleet Suomen Raamattuopiston toiminnassa ja erityisesti leireillä mukana jo ennen rippikoulun alkamista. Heille Suomen Raamattuopiston toiminta oli ollut positiivinen kokemus.

Halusin lähteä järjestöriparille, jolla ei olisi tuttuja, jotta saatoin tutustua mahdollisimman moneen uuteen ihmiseen.

Yhteensä 25 nuorta kertoi, ettei halunnut mennä oman seurakuntansa leirille. Syynä oli joillain nuorilla epämieluisaksi koetut ikätoverit omalla paikkakunnalla, kun taas toiset vain halusivat tutustua uusiin ihmisiin.

Koska siellä on hyvä opetus.

Yhteensä seitsemän vastaajaa kertoi lähteneensä Suomen Raamattuopiston rippikouluun sen takia, että Suomen Raamattuopiston opetusta oli kehitetty hyväksi, ja nuorelle oli muodostunut käsitys siitä, että Suomen Raamattuopiston rippikoulussa annetaan paremmat puitteet kristinuskosta oppimiseen kuin paikallisseurakunnassa.

Siskoni kävi siellä riparin ja tykkäsi todella paljon.

Vastaajista 12 kertoi jonkun sukulaisensa tai läheisensä käyneen Suomen Raamattuopiston rippikoulun ja kertoneen siitä hyvää palautetta. Muutama nuori myös koki perheen jopa painostavan menemään Suomen Raamattuopiston rippikouluun, eivätkä nuoret kokeneet heillä olleen muita vaihtoehtoja.

Parhaimmat ystäväni menivät samalle rippileirille.

Kymmenen vastaajaa lähti Suomen Raamattuopiston rippikouluun ystävän pyynnöstä tai koska halusi ystävänsä kanssa samalle rippileirille.

94 vastaajasta jopa 43 kertoi kuulleensa Suomen Raamattuopiston rippikoulusta perheeltään, 23 ystäviltään ja 15 sukulaisiltaan. Yleistä oli, että Suomen Raamattuopiston rippikoulua oli kehitetty opetuksen tasosta sekä hyvästä yhteishengestä. Useat vastaajat olivat kokeneet mieluisammaksi lähteä leirille kokonaan vieraiden ihmisten seuraan, koska olivat tulleet kiusatuiksi kotipaikkakunnallaan tai muuten vain halusivat tutustua uusiin ihmisiin. Monet olivat myös käyneet aiemmin leireillä Vuokatissa, ja kokeneet sekä leiripaikan että leirin kokonaisuutena hyvänä kokemuksena.

7.3 Nuorten kokemus Suomen Raamattuopiston rippikoulusta

Toinen tutkimuskysymys oli selvittää, millainen kokemus Vuokatinrannan rippileiri oli nuorille ollut. Tähän etsittiin vastausta kysymyksillä, jotka koskivat niin leiriympäristöä kuin leirin sisältöä.

Leiripaikka arvioitiin asteikolla 1-5 (1=ei sopinut hyvin rippileirin pitämiseen, ja 5=sopi todella hyvin rippileirin pitämiseen). Arvioinnin kohteena olivat majoitustilat, yhteiset oleskelutilat, opetustilat, piha-alue, ruokailut, yleinen viihtyvyys sekä yleinen siisteys. Parhaan arvosanan oli saanut ruokailut (4,85). Huonoimmat arvosanat saivat opetustilat (4,28). Kaikkien osa-alueiden keskiarvo oli 4,6 (TAULUKKO 5).

TAULUKKO 5. Leiripaikan arvio. 1=ei sopinut hyvin rippileirin pitämiseen, ja 5=sopi todella hyvin rippileirin pitämiseen

	1	2	3	4	5	Yhteensä	Keskiarvo
Majoitustilat	0	0	4	28	60	92	4,61
Yhteiset oleskelutilat	0	1	8	30	53	92	4,47
Opetustilat	0	1	11	41	39	92	4,28
Piha-alue	0	0	6	19	65	90	4,66
Ruokailut	0	0	1	12	79	92	4,85
Yleinen viihtyvyys	0	1	2	22	67	92	4,68
Yleinen siisteys	0	0	2	27	63	92	4,66
Yhteensä	0	3	34	179	426	642	4,6

Kyselyyn vastanneet arvioivat myös rippikoulun sisältöä samalla arviointiskaalalla. He arvostelivat iltahartaudet, iltahjelman, opetukset, yhteishengen, isokset, ohjaajat, vapaa-ajan, leirin pituuden, tiedotuksen ennen leiriä, seurakuntajakson kotiseurakunnassa, vaelluspäivän sekä konfirmaation. Tässäkin arvosanat olivat hyviä, kaikkien vastausten keskiarvo oli 4,46. Yli 4,7

pistettä olivat saaneet iltaohjelma (4,72), isokset (4,8) ja ohjaajat (4,73) (TAULUKKO 6).

Vastaajat saivat vielä kertoa avoimessa kysymyksessä, mikä oli heistä parasta rippileirillä. Vastaukset vahvistivat pisteytystä, mutta aivan leirin parhaaksi asiaksi suurin osa vastaajista koki uudet ystävät ja hyvän yhteishengen. Yhteishengen oli myös monivalintakysymyksessä arvioinut skaalalla 1-5 joko arvosanan neljä tai viisi arvoiseksi 95,7 prosenttia vastanneista (TAULUKKO 6). Tämä tukee mielestäni Tuomisen esiin tuoman käsityksen siitä, että juuri rippikoulun kokonaisilmapiiri vaikuttaa eniten kokemukseen onnistuneesta rippikoulusta (Tuominen 2009).

TAULUKKO 6. Rippikoulun sisällön arviointi. 1=ei ollut hyvä/en pitänyt, ja 5=oli mahtava/todella onnistunut

	1	2	3	4	5	Yhteensä	Keskiarvo
Iltahartaudet	0	4	4	30	54	92	4,46
Iltaohjelmat	0	1	2	19	70	92	4,72
Opetukset	1	2	7	38	43	91	4,32
Yhteishenki	0	2	2	20	68	92	4,67
Isokset	0	0	4	10	78	92	4,8
Ohjaajat	0	0	4	17	71	92	4,73
Vapaa-aika	0	2	7	34	49	92	4,41
Leirin pituus	1	1	2	24	64	92	4,62
Tiedotus ennen leiriä	0	1	9	40	40	90	4,32
Seurakuntajakso kotiseurakunnassa	6	14	30	33	8	91	3,25
Vaelluspäivä	0	0	6	31	55	92	4,53
Konfirmaatio	0	0	4	24	64	92	4,65
Yhteensä	8	27	81	320	664	1100	4,46

Huonoimmat arvosanat olivat saaneet seurakuntajakso kotiseurakunnassa (3,25), opetukset (4,32) ja tiedotus ennen leiriä (4,32) (TAULUKKO 6). Erityisesti opetus oli jakanut mielipiteitä, koska se oli joidenkin mielestä leirin parasta antia, kun taas toiset pitivät oppitunteja pitkinä ja tylsinä. Osa vastaajista oli sitä mieltä, että joissain asioissa otettiin liian yksiselitteisesti vastaus Raamatusta, tai että omaa mielipidettä piti jopa salailla, koska ei tuntenut tulevansa sen kanssa hyväksytyksi. Eräs vastaajista kertoi tuntevansa ”että oma mielipide oli väärä tai ettei sillä ollut niinkään väliä, koska se erosi raamatun näkökulmista.”

7.4 Rippileirin jälkeinen aktiivisuus

Rippileirin jälkeisen työn arviointia hankaloittaa se, että osa vastaajista oli vasta käynyt rippileirin, eivätkä olleet ehtineet vielä osallistua rippileirin jälkeiseen ohjelmaan, vaikka se heitä kiinnostikin. Näin ollen todelliset osallistumisprosentit voisivat olla suurempia kuin mitä tämä tutkimus antaa ymmärtää.

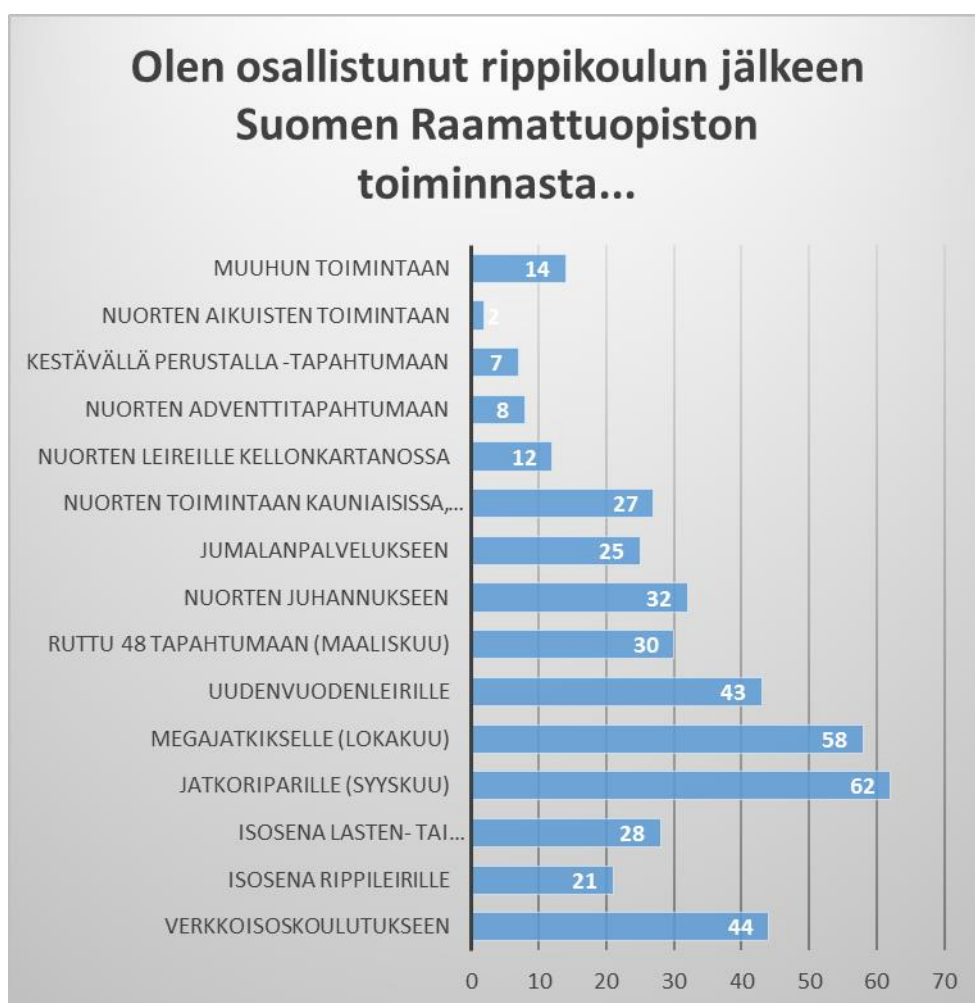
Suurimman suosion rippileirin jälkeisestä nuorten toiminnasta olivat saaneet erilaiset leirit ja tapahtumat. Tuoreille rippikoululaisille tarkoitetulle jatkoriparille oli osallistunut yhteensä 62 vastaajaa, ja 58 vastaajaa oli käynyt Megajatkiksella, joka kerää yhteen kaikkien menneiden vuosien rippikoululaiset. Tämä tarkoittaa noin kahta kolmasosaa vastaajista. Lisäksi suosittuja olivat uudenvuodenleiri ja Nuorten juhannus, joihin oli osallistunut noin 30–40 prosenttia vastaajista (TAULUKKO 7).

Jos laskuista jätetään pois tämän kesän rippikoulunuoret, prosentit ovat entistä suurempia. Vuosien 2011–2014 rippikoulun käyneistä nuorista 83 prosenttia oli osallistunut Jatkoriparille ja 78 prosenttia Megajatkikseen. Vuoden 2011–2014

rippikoulun käyneistä 61 prosenttia oli osallistunut uudenvuodenleirille ja 58 prosenttia verkkoisoskoulutukseen.

Kaikista kyselyyn vastanneista nuorista Suomen Raamattuopiston verkkoisoskoulutukseen oli osallistunut 44 vastaajaa (TAULUKKO 7), ja isosena rippileirillä oli toiminut 36 vastaajaa. Lisäksi 15 vastaajaa kertoi, että he eivät olleet vielä toimineet isosena, mutta haluaisivat tulevaisuudessa toimia. Vastaajista 47 prosenttia kertoi osallistuneensa kotiseurakunnan tai jonkun muun kristillisen järjestön isoskoulutukseen, ja 36 vastaajista oli toiminut myös isosena jollain muulla kuin Suomen Raamattuopiston rippileirillä.

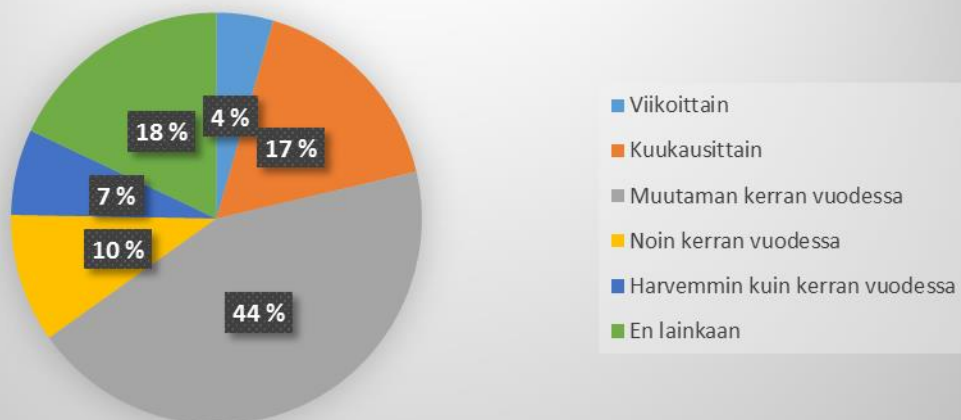
TAULUKKO 7. Osallistuminen Suomen Raamattuopiston toimintaan rippikoulun jälkeen (vastaukset kappalemäärittäin)

Ainoastaan neljä prosenttia nuorista kertoi osallistuvansa Suomen Raamattuopiston järjestämään toimintaan viikoittain (TAULUKKO 8 A). Kuitenkin ottaen huomioon viikoittain Suomen Raamattuopiston toimintaan osallistuvien nuorten määrän ennen rippikoulun käymistä, määrä oli aavistuksen kasvanut. Suurin osa vastaajista kertoi osallistuvansa Suomen Raamattuopiston toimintaan muutaman kerran vuodessa. 18 prosenttia nuorista kertoi jättäytyneensä täysin Suomen Raamattuopiston toiminnan ulkopuolelle. Ennen rippikoulun käymistä vastaava prosentti oli 46.

TAULUKKO 8 A. Rippikoulun jälkeinen osallistuminen Suomen Raamattuopiston toimintaan

Olen ollut mukana Suomen Raamattuopiston toiminnassa rippileirin jälkeen...

Sekä kyselyssä ilmenneiden taulukoiden että avointen kysymysten perusteella voidaan arvioida, että nuoret ovat olleet pääsääntöisesti hyvin tyytyväisiä niin rippikoulua edeltävään, rippikoulun aikaiseen kuin sen jälkeiseen nuorisotyöhön. Sellaisiakin nuoria on, jotka eivät kokeneet Suomen Raamattuopiston toimintaa ja ilmapiiriä miellyttävänä, mutta he ovat selkeää vähemmistö. Siitä huolimatta, että juuri Suomen Raamattuopiston toimintaan ollaan oltu tyytyväisiä, nuoret ovat löytäneet seurakuntayhteyden myös muualta.

Tutkimuksessa kävi ilmi, että 16 prosenttia nuorista osallistuu viikoittain kotiseurakunnan toimintaan (TAULUKKO 8 B) ja 13 prosenttia muun kristillisen järjestön toimintaan (TAULUKKO 8 C). Näin ollen huomattavasti suurempi prosenttimäärä nuoria ilmoitti osallistuvansa aktiivisesti kotiseurakunnan tai muun kristillisen järjestön toimintaan kuin Suomen Raamattuopiston toimintaan.

TAULUKKO 8 B. Rippikoulun jälkeinen osallistuminen kotiseurakunnan toimintaan

TAULUKKO 8 C. Rippikoulun jälkeinen osallistuminen kristillisen järjestön toimintaan

7.5 Mielipiteitä Suomen Raamattuopiston rippikoulun jälkeisestä työstä

Suomen Raamattuopiston rippikoulun jälkeinen toiminta sai yleisarvosanakseen 4,28 pistettä. Vastaajista 87,6 prosenttia antoi työn arvosanaksi joko neljä tai viisi, kun yksi tarkoitti todella epäonnistunutta ja viisi todella onnistunutta työtä. Kukaan ei antanut rippikoulun jälkeiselle toiminnalle huonointa arvosanaa.

Suurin osa vastaajista piti Suomen Raamattuopiston tiedotusta sekä yhteydenpitoa hyvänä (TAULUKKO 9). Niissä arvosanojen keskiarvo oli vähintään neljä, tiedottamisessa jopa 4,43. Hieman huonomman keskiarvon (3,77) oli saanut rippileiriläisten keskinäinen yhteydenpito.

TAULUKKO 9 Arvioi asteikolla 1-5, kuinka hyvin kysytyt asiat ovat toimineet rippikoulun jälkeen... 1=ei ole toiminut/on ollut todella huonoa, ja 5=ei mitään valittamista/on ollut loistavaa

	1	2	3	4	5	En osaa sanoa, koska en tunne Suomen Raamattuopiston toimintaa	Yhteensä	Keskiarvo
Nuorten toiminnasta tiedottaminen	1	1	12	31	37	10	92	4,43
Henkilökohtainen yhteydenpito Suomen Raamattuopiston työntekijöiden kanssa	3	6	25	26	18	14	92	4
Yhteydenpito rippileiriläisten kesken	4	8	22	30	27	1	92	3,77
Yhteensä	8	15	59	87	82	25	276	4,07

Nuorilta kysyttiin syitä, jotka olivat vähentäneet heidän intoaan olla mukana Suomen Raamattuopiston toiminnassa. Mitään yksittäistä suurta syytä ei tullut esille, vaan vastaukset olivat hyvin erilaisia ja syyt yksittäisiä. Jokainen seuraavista syistä oli saanut yhdestä kolmeen vastausta: kiire, välimatka, kalliit leirimaksut, oma kotiseurakunta tuntuu enemmän omalta paikalta, porukkaan on vaikea päästä jos leirejä on jäänyt välistä tai jos on luonteeltaan ujo, oman rippileirin tai ikäluokan kaverit ovat jättäytyneet pois toiminnasta, sekä kokemus siitä, ettei tule hyväksytyksi esimerkiksi seksuaalisen suuntautumisen takia. Eräs nuorista kertoi, että hänen intoaan vähensi se, ettei häntä valittu isoseksi rippileirille. Lisäksi yhdeltä Kuopiossa asuvalta sekä yhdeltä Oulussa asuvalta nuorelta tuli palautetta, että siellä päin järjestetty ohjelma on kuihtunut radikaalisti, ja kävijämäärät ovat huomattavasti pienentyneet.

Kun kyselyssä kysyttiin, mitkä tekijät ovat lisänneet heidän intoaan olla mukana Suomen Raamattuopiston toiminnassa, vastaukset olivat yhtenäisempiä kuin intoa vähentävissä syissä. Yleisimmät vastaukset liittyivät ilmapiiriin sekä sosiaalisiin suhteisiin. Lisäksi arvostettiin leirejä sekä hyvää opetusta.

Nuoret saivat antaa palautetta siitä, mitä he olisivat toivoneet Suomen Raamattuopiston tarjoavan rippileirin jälkeen nykyisen toiminnan lisäksi.

Kysymykseen vastanneista 43 nuoresta 20 oli sitä mieltä, että nykyinen toiminta riittää. Muutama kaukana asuva nuori kertoi ehdotuksia sille, kuinka heitä olisi voitu saada paremmin mukaan toimintaan. Toiveita oli esimerkiksi, että toimintaa olisi voinut olla laajemmin koko Suomessa, tarjolla olisi voinut olla parempia kulkuyhteyksiä tapahtumiin ja muun tapahtuman lisäksi olisi voitu järjestää nettiraamiksia niille, jotka eivät pääse fyysisesti tapahtumiin paikalle. Kymmenen vastaajaa kertoi toiveita leirien suhteen. Toivottiin muun muassa, että Suomen Raamattuopisto järjestäisi entistä enemmän ja pidempiä leirejä.

8 POHDINTA

8.1 Rippikoulun opetushetket

Pruuki (2010, 65–66) toteaa, että rippikoulussa olevan nuoren oppimismotivaatioon vaikuttaa hänen kotinsa ja taustansa. Jos kodin suhtautuminen uskontoon on kiinnostunut ja myönteinen, on todennäköisemmin myös nuori kiinnostunut uskonasioista. Pruukin mukaan myös oppimisilmapiiri vaikuttaa nuorten motivaatioon oppia. Jos ilmapiiri oppitunnilla ja rippileirillä on nuorten mielestä avoin ja turvallinen, se usein kohottaa motivaatiota. Tämän lisäksi suuri vaikutus on sillä, kuinka tärkeänä nuori pitää uskonnollista opetusta oman elämänsä kannalta.

Näin ollen mielestäni ei ole yllättävää, että juuri oppitunnit jakavat nuorten mielipiteet kahtia. Vaikka 95 prosenttia kyselyyn vastanneista koki rippileirin yhteishengen hyvänä, joukossa oli myös sellaisia nuoria, jotka eivät ole kokeneet tullessa hyväksytyiksi sellaisina kuin ovat. Lisäksi nuoret ovat tulleet leirille erilaisilla taustoilla ja odotuksilla – toiset eivät olleet seurakunnan toiminnassa ennen rippileiriä, kun taas toiset olivat kokeneet seurakunnan tärkeäksi osaksi elämäänsä pienestä pitäen.

8.2 Rippikoulun iltaohjelma

Tutkimukset ovat osoittaneet iltaohjelmien tärkeyden rippikouluelämässä. Iltaohjelmilla on erilaisia tavoitteita rippikoulussa, muun muassa toimia viihteenä ja ryhmähengen kohottajana, olla vastapainoa opetukselle, sekä olla osana rippikouluopetusta. Haasteena iltaohjelmien suunnittelussa ja toteuttamisessa

onkin se, kuinka iltaohjelma voisi olla mukana tukemassa rippikoulun kokonaisuutta. Täysin aiheesta irrallinen huumori ei välttämättä ole omiaan palvelemaan rippikoulunuoren oppimisprosessia. Jos juuri iltaohjelma on se osa-alue rippikoulun käyneelle nuorelle, joka jää parhaiten rippikoulusta mieleen, on sen sisältöön panostaminen erityisen tärkeää. (Hämäläinen 2009, 110–111.)

Tämän tutkimuksen tulosten mukaan Suomen Raamattuopiston käyneet nuoret ovat olleet erityisen tyytyväisiä rippikoulunsa iltaohjelmaan. Iltahjelma sai arvosanakseen 4,72 pistettä asteikolla 1-5 (TAULUKKO 6). Iltahjelmaa myös kehuttiin usean nuoren toimesta avoimessa vastausmahdollisuudessa. Mielestäni Hämäläinen toi tekstissään esille tärkeän ajatuksen siitä, että seurakunnan ei pitäisi tyytyä siihen, että nuorilla on iltaohjelmassa hauskaa ja he ovat tyytyväisiä. Juuri se, että nuoret nauttivat iltaohjelmista, tekee entistä tärkeämmäksi iltaohjelman sisällön tarkastelemisen. Voisiko iltaohjelmiin lisätä opetuksellista tai nuoren uskoa kasvattavaa sisältöä, tai voisiko puolestaan oppituntien sisällössä ottaa mallia iltaohjelmista? Kun kerran iltaohjelmissa nuorilla on hauskaa ja he pääsevät osallistumaan, miksei se olisi mahdollista myös oppitunneilla?

8.3 Sosiaalisen median käyttö seurakunnan työssä

Sosiaalisen median ja verkon käyttäminen seurakunnan nuorisotyössä on kasvanut 2000-luvun aikana. Nykyajan nuoret ovat kasvaneet digilaitteiden ja verkkojen aikakaudella, ja heitä voikin kutsua verkon käytön asiantuntijoiksi. Nuorelle sosiaalisuus verkossa on todellista, eikä yhtään sen huonompaa kuin kasvokkain tapahtuva kommunikointi. (Suomen Ev.lut. Kirkko 2013, 27.)

Mielestäni Suomen Raamattuopistolla on hyvin ymmärretty verkon käyttö viestinnässä ja koulutuksessa. Suomen Raamattuopiston isoskoulutus tapahtuu verkkokoulutuksena, ja mahdollistaa näin eri puolella Suomea asuvien osallistumisen koulutukseen ilman kohtuutonta matkustusta. Pidän verkkoisoskoulutusta nerokkaana ideana myös siitä syystä, että se mahdollistaa myös niiden nuorten osallistumisen isoskoulutukseen, jotka harrastuksien takia eivät pysty sitoutumaan viikoittaisiin tai edes kuukausittaisiin tarkkaan ajankohtaan sidottuihin isoskoulutuksiin. Harrastuskiireet olivat nimittäin syy siihen, etten itse koskaan päässyt isoskoulutukseen ja isoseksi, vaikka niin olisin toivonut. Verkkisoskoulutus ei ole myöskään haitannut negatiivisesti ainakaan rippikoululaisten arvioita heidän omista isosistaan, sillä isokset olivat tässä rippikoulututkimuksessa saaneet lähes erinomaisen arvosanan (TAULUKKO 6). Mielestäni tämä verkkisoskoulutus on ajatuksena mullistava, ja yksi mahdollinen oppinäytetyön aihe voisi olla tämän koulutuksen tutkiminen.

8.4 Seurakuntayhteysjakso

Järjestön rippikoulun käyneet nuoret suorittavat seurakuntayhteysjakson, puoli vuotta, rippikouluprosessin aikana. Tämän tiimoilta on laadittu yhteinen kirjepohja. Seurakuntayhteyden suunnittelu on kolmen tekijän yhteistulos; kotiseurakunnan, järjestön, sekä rippikoulunuoren ja hänen vanhempiansa. Seurakuntayhteysjakson laajuus on 8-16 tuntia, ja sen toteuttaminen on kotiseurakunnan vastuulla. (Rissanen 2004, 98.)

Tutkimusten mukaan seurakuntayhteysjaksossa ja rippileiriä edeltävässä vaiheessa on paljon kehittämisen varaa. Rippikoulua edeltävä seurakunnan toimintaan tutustuminen ja rippikoulun ensikokoontumiset koetaan usein irralliseksi osaksi rippikoulua, ja ”oikeaksi” rippikouluksi koetaan ainoastaan rippikoulun leiriosuus. (Niemelä 2002, 181.)

Toteuttamani kyselytutkimus vahvistaa Niemelän tutkimusten näkemystä. Leiriä edeltävä seurakuntajakso kotiseurakunnassa on saanut selvästi huonoimmat arvosanat (TAULUKKO 6). Siinä missä kaikissa muissa osa-alueissa Suomen Raamattuopiston rippikoulu oli saanut arviointiasteikolla 1-5 arvosanakseen vähintään neljä, seurakuntayhteysjakso oli saanut 3,25 pistettä. Kun Usko-elämä-rukous – rippikoulusuunnitelma (2001, 17) määrittää yhdeksi pää tavoitteekseen nuoren seurakuntayhteyden kasvattamisen, on mielestäni huolestuttavaa, että seurakuntayhteysjakso saa rippikouluarvioissa kaikista huonoimmat arvosanat. Toki järjestön rippikoulussa haasteensa luo se, että jokainen järjestön rippikoulunuori käy suorittamassa seurakuntayhteysjaksonsa omassa paikallisseurakunnassaan. Jos haasteita on saada edes omalla kotipaikkakunnalla rippikoulun käyvät nuoret motivoitua seurakuntayhteysjaksoon, kuinka onnistutaan motivoimaan ne nuoret, jotka ovat lähdössä rippileirin viettoon paikallisseurakunnan ulkopuolelle? Muistetaanko paikallisseurakunnassa, että nämä nuoret ovat kuitenkin tulossa rippileirin jälkeen takaisin kotipaikkakunnalle ja voisivat olla potentiaalisia kotiseurakunnan nuortentoimintaan osallistujia?

8.5 Osallistumisaktiivisuus rippikoulun jälkeiseen nuorisotyöhön

Vastauksista kävi ilmi, että sekä ennen Suomen Raamattuopiston rippikoulun käymistä että sen jälkeen nuoret kävivät viikko- ja kuukausitasolla enemmän paikallisseurakunnan tai muun kristillisen järjestön toiminnassa kuin Suomen Raamattuopiston toiminnassa. Suomen Raamattuopiston toimintaan osallistui kerran vuodessa tai muutaman kerran vuodessa 54 prosenttia vastanneista. Sitä useammin toimintaan osallistui 21 prosenttia. Verkkosisäkskoulutusta lukuun ottamatta nuorten viisi suosituinta Suomen Raamattuopiston toimintaa olivatkin tapahtumia tai leirejä. Suomen Raamattuopisto onnistuu siis järjestämään leirejä ja tapahtumia, jotka vetävät nuoria puoleensa. Jokaviikkoisessa

toiminnassa taas käännytään paikallisseurakunnan tai muun kristillisen järjestön puoleen.

Osittain nuorten syyt Suomen Raamattuopiston toiminnasta poisjäämiseen ovat sellaisia, joihin vaikuttaminen on haastavaa. Henkilökohtaiset kiireet tai pitkä välimatka eivät ole Suomen Raamattuopiston syytä. Sen sijaan nuorisotyön tiimi voisi pohtia sitä, kuinka rohkaista luonteeltaan ujoa nuorta tulemaan nuorisotyön toimintaan mukaan, ja kuinka ottaa huomioon nuori, joka tuntee jäävänsä porukan ulkopuolelle. Lisäksi kuinka luoda nuorelle kuva siitä, että hän on arvokas ja rakastettu Jumalan lapsi, vaikka hän ajattelisikin erilailla jostain eettisestä kysymyksestä?

8.6 Mitä tekisin toisin opinnäytetyöprosessissani

Tutkimukseni vastaajat olivat käyneet rippikoulun vuosina 2011–2015. Ottamalla uusimmatkin rippikoulun käyneet nuoret mukaan kyselyn otantaan, saimme tuoretta näkökulmaa rippikoulun toimivuudesta ja syistä, joiden takia nuori on valinnut Suomen Raamattuopiston rippikoulun. Kuitenkin ongelmaksi muotoutui rippikoulun jälkeiseen toimintaan liittyvät kysymykset, ja niihin vastaaminen. Tämän kesän rippikoululaiset huononsivat rippikoulun jälkeisten toimintamuotojen osallistumisprosenttia, koska he eivät olleet yksinkertaisesti ehtineet osallistua vielä moniinkaan tapahtumiin, koska sellaisia ei ollut heidän rippikoulunsa jälkeen vielä järjestetty. Prosenteissa ero osallistumisaktiivisuuteen ilman 2015 vuoden rippikoululaisia tai heidän kanssaan saattoi olla jopa 20 prosenttia. Näin ollen Taulukko 6 on mielestäni prosenttiansa puolesta luokiteltavissa ainoastaan suuntaa antavaksi. Muiden vastausten luotettavuuteen mielestäni 2015 vuoden rippikoululaiset eivät vaikuta merkitsevästi. Jos aloittaisin opinnäytetyöprosessini uudestaan, jättäisin vuoden 2015 rippikoululaiset tutkimuksen kohderyhmän ulkopuolelle.

Minulle oli etukäteen painotettu kyselylomakkeen kysymysten selkeyden ja laadun tärkeyttä, ja yritinkin tähän kovasti panostaa. Kuitenkin lopputuloksessa jäi parantamisen varaa, koska yhden kysymyksen asettelu oli sellainen, että osa vastaajista ei ollut ymmärtänyt sen tarkoitusta. Tämä oli sääli vastausten kannalta, koska kyseisessä avoimessa kysymyksessä olisi voitu saada paljon enemmänkin tietoa viimeiseen tutkimuskysymykseeni, eli siihen miksi osa nuorista ei kokenut Suomen Raamattuopiston toimintaa omalta kannaltaan mielekkääksi. Kenties tämä huonosti toimiva kysymys olisi käynyt ilmi, jos olisin tehnyt koekyselyn suuremmalle otannalle kuin mitä tällä kertaa tein.

8.7 Ammatillinen kasvu

Opinnäytetyön tekeminen oli opiskelujeni haastavin ja kasvattavin osuus. Siinä missä olin tottunut opintojeni aikana toimimaan ryhmässä ja tekemään ryhmätöitä, nyt olin omillani. Opinnäytetyö on tietenkin myös kouluajan laajin yksittäinen raportti, ja sen haluaa tehdä huolella, koska tulokset tulevat myös yhteistyötahon käyttöön.

Tiesin jo ennen opinnäytetyöprojektin aloittamista, että haluan tehdä tutkimuksen. Koin sen hyvin luonteelleni sopivaksi, minkä lisäksi halusin myös saada tärkeää kokemusta tutkimuksen suunnittelusta ja toteuttamisesta. Kun näin Suomen Raamattuopiston esittämän toiveen siitä, että joku tekisi heille tutkimuksen rippikoulutyöstä, tiesin haluavani tehdä sen. Olen itsekin käynyt Suomen Raamattuopiston rippikoulun ja halusin antaa jotain takaisin.

Opinnäytetyöprosessi on ollut haastava aikatauluongelmien takia. Olin aloittanut opinnäytetyön tekemisen jo 1,5 vuotta ennen kuin sain lopulta kyselylomakkeet lähetettyä vastaajille. Pitkästä prosessista huolimatta itse tutkimuksen tekeminen oli juuri niin mielenkiintoista ja mielekästä kuin olin ajatellutkin.

Tutkimuksen tavoitteita muutettiin ja parannettiin moneen kertaan, mutta kun ne olivat selkeitä, kysymyslomakkeen tekeminen oli suhteellisen vaivatonta.

Kasvoin prosessissa ammatillisessa mielessä, koska sain lisää tietoa ja ymmärrystä siitä, mitä nuoret kokevat tärkeäksi rippikoulussaan sekä nuorisotyössä. Opin myös suunnittelemaan ja toteuttamaan tutkimuksen, sekä analysoimaan vastauksia. Tulevana sosionomina ja kirkon nuorisotyöntekijänä toivon pystyväni säilyttämään tutkivan otteen työssäni. Haluaisin pystyä pysymään herkkänä huomaamaan ne, jotka eivät tunne oloaan hyväksi porukassa, jossa olen työntekijänä. Tutkimuksen tekemisen myötä olen saanut arvokasta tietoa siitä, millaisia asioita nuoret saattavat kokea ahdistavina seurakunnan toiminnassa. Lisäksi ymmärrän paremmin sen, että työntekijän, isosen ja rippikoululaisnuoren tavoitteet rippikoulua kohtaan eroavat toisistaan. Joskus kaikkien kannalta parhaaseen lopputulokseen, eli nuoren positiiviseen mielikuvaan uskonnosta, Jeesuksesta ja seurakunnasta sekä aktiiviseen seurakuntaelämään, päästään yksinkertaisesti sillä, että nuori on kokenut rippikoulun yleisilmapiirin hyväksi.

Mielestäni kyselylomakkeeni on pienillä muutoksilla käyttökelpoinen myös muiden seurakuntien rippikoulutyön ja nuorisotyön tutkimukseen. Opinnäytetyöni jättää myös tilaa lisätutkimukselle Suomen Raamattuopiston sisällä. Siinä missä itse tutkin viimeisen viiden vuoden sisään Suomen Raamattuopiston rippikoulun käyneiden taustaa, rippikoulukokemusta ja kokemusta sen jälkeisestä nuorisotyöstä, olisi mielenkiintoista tehdä samalle otannalle uusi kyselylomake viiden vuoden kuluttua. Näin voitaisiin pureutua siihen, kuinka hyvin Suomen Raamattuopisto pystyy vastaamaan nuoren aikuisen tarpeisiin. Saataisiin myös mielenkiintoista tietoa siitä, kuinka paljon Suomen Raamattuopiston rippikoulun käyneiden osallistumisaktiivisuus muuttuu pidemmällä aikatahtimella. Toinen jatkotutkimusidea on Suomen Raamattuopiston ainutlaatuisen Verkkoisoskoulutuksen tutkiminen.

Toivon että tutkimukseni auttaa Suomen Raamattuopistoa kehittämään niin rippikoulutyötä kuin nuorisotyötä. Uskon, että positiivinen palaute kasvattaa luottamusta siihen, mikä nykyisessä on toimivaa. Myös kriittistä palautetta tuli ilmi kyselyvastauksissa, ja toivon sen kasvattavan ja kehittävän Suomen Raamattuopiston työtä. Näin Suomen Raamattuopisto pystyisi kenties tarjoamaan entistä laadukkaampaa rippikoulutyötä ja nuorisotyötä tuleville seurakuntanuorille. Kuten eräs kyselyvastaajista sanoi:

Suomen Raamattuopisto jatkakaa mahtavaa työtä!

LÄHTEET

- Haastettu kirkko 2012. Suomen Evankelisluterilainen kirkko vuosina 2008–2011. Kirkon tutkimuskeskus.
- Halme, Lasse 2006. Nuorten aikuisten haaste kirkolle – Johtopäätöksiä nuorten aikuisten projektista. Teoksessa Mikkola Teija, Niemelä Kati, Petterson Juha (toim.). *Urbaani usko – nuoret aikuiset, usko ja kirkko*. Kirkon tutkimuskeskus.
- Halme, Lasse 2008. *Uskonto ja kasvatus vuorovaikutuksena*. Helsinki: LK-kirjat.
- Heikkilä, Tarja 2005. *Tilastollinen tutkimus*. Helsinki: Edita.
- Hirsjärvi, Sirkka; Remes, Pirkko & Sajavaara, Paula 2004. *Tutki ja kirjoita*. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi.
- Hämäläinen, Riikka 2009. Havainnointitutkimus rippikoulun iltaohjelmasta: puujalkojen kaatopaikka vai tärkeä oppimistilanne? Teoksessa Innanen, Tapani; Niemelä, Kati (toim.). *Rippikoulun todellisuus*. Kirkon tutkimuskeskus.
- Kilpeläinen, Aino-Elina. Nuoren jumalakäsityksen muuttuminen rippikoulussa. Teoksessa Innanen, Tapani; Niemelä, Kati (toim.). *Rippikoulun todellisuus*. Kirkon tutkimuskeskus.
- Kärhä, Heikki 2015. Henkilökohtainen tiedonanto 22.10.2015.
- Köykkä, Arto 2014. *Nuorisotyön alkeet ja jatko*. Helsinki: Kirjapaja.
- Lapsi-, nuoriso- ja rippikoulutyö 2010. Kirkkohallitus. Viitattu 12.11.2014 sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/.../Lapsi_ja_nuorisotyö_koko_kirkko_2010.xls.
- Maukonen, Jarkko 2005. *Musiikki nuorisotyössä*. Teoksessa Paananen, Terhi; Tuominen, Hans (toim.). *Nuorisotyön käsikirja*. Helsinki: Kirjapaja.
- Meriläinen, Juha 2013. *Viides herätysliike*. Teoksessa Antila Jaakko Olavi, Laine Esko M., sekä Meriläinen Juha (toim.). *Kristinuskon historian tutkimusalat ja metodit*. Helsinki: Suomen kirkkohistoriallinen seura.

- Mikkola, Teija; Niemelä, Kati; Petterson Juha 2006. Urbaani usko. Kirkon tutkimuskeskus.
- Niemelä, Kati 2009. Nuorten uskonnollinen tausta ja uskonnollisuuden muutos rippikoulun aikana seitsemässä Euroopan maassa. Teoksessa (toim.) Innanen, Tapani; Niemelä, Kati. Rippikoulun todellisuus. Kirkon tutkimuskeskus.
- Nurmi, Jari-Erik; Ahonen, Timo; Lyytinen, Heikki; Lyytinen, Paula; Pulkkinen, Lea; Ruoppila, Isto 2006. Ihmisen psykologinen kehitys. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit Oy.
- Paananen, Terhi 2005. Nuorteniltojen puolesta. Teoksessa (toim.) Paananen, Terhi; Tuominen, Hans. Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja.
- Porkka, Jouko 2005. Isostoiminnan rikkaus – leirityön tarpeista nuorisokulttuuriksi. Teoksessa (toim.) Paananen, Terhi; Tuominen, Hans. Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja.
- Pruuki, Lassi 2010. Rippikoulun pikkujättiläinen. Lastenkeskus Oy.
- Räsänen, Antti 2004. Usko itsenäistyvän nuoren elämässä. Teoksessa (toim.) Aaltonen Heli, Pruuki Lassi, Saarainen Pekka. Rippikoulun käsikirja. Helsinki: Kirjapaja.
- Salomäki, Henna 2010. Herätysliikkeisiin sitoutuminen ja osallistuminen. Kirkon tutkimuskeskus.
- Sakasti i.a.a. Järjestörippikoulut. Viitattu 14.9.2015.
<http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?open&cid=Content35AAAA>
- Sakasti i.a.b. Rippikoulutilastot seurakunnittain vuosina 2013 ja 2012. Viitattu 15.5.2014.
<http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/sp?open&cid=Content3F24FC>.
- Sakasti i.a.c. Elämä-usko-rukous – rippikoulusuunnitelma 2011. Viitattu 25.9.2015.
[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/85780A9E8154761EC225770A003912B4/\\$FILE/Rippikoulusuunnitelma%202001.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/85780A9E8154761EC225770A003912B4/$FILE/Rippikoulusuunnitelma%202001.pdf).
- Sinkkonen, Jari 2010. Nuoruusikä. Helsinki: WSOY.
- Suomen ev.lut. kirkko 2013. Nuoret seurakuntalaisina. Helsinki: Kirkkohallitus.

- Suomen ev.lut. kirkko i.a.a. Viitattu 14.9.2015.
[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/2991A0501BFC5086C2257D0300347DE2/\\$FILE/Varhaiskasvatus_nuoriso_ja_rippikoulutyo_2014.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/2991A0501BFC5086C2257D0300347DE2/$FILE/Varhaiskasvatus_nuoriso_ja_rippikoulutyo_2014.pdf)
- Suomen ev.lut. kirkko i.a.b. Kirkko ja nuoret aikuiset – kirkon jäsenyys. Viitattu 15.5.2014
<http://evl.fi/nuoriaikuinen.nsf/sp3?Open&cid=content35AD59>.
- Suomen Raamattuopisto i.a.a. Tietoa meistä. Viitattu 14.9.2015.
<http://www.sro.fi/tietoa-meista>.
- Suomen Raamattuopisto i.a.b. Musiikkilinjat – löytöretki musiikin maailmaan. Viitattu 14.9.2015.
<http://sro.fi/raamattuopisto/opiskelemaan/musiikkilinja/loytoretki-musiikin-maailmaan>.
- Suomen Raamattuopiston nuorisotyö i.a.a. Rippikoulu. Viitattu 14.9.2015.
<http://nuoret.sro.fi/nuoret/riparit>.
- Suomen Raamattuopiston nuorisotyö i.a.b. Toiminta. Viitattu 15.5.2014.
<http://nuoret.sro.fi/nuoret/toiminta/viikkotoiminta>.
- Suomen Raamattuopiston nuorisotyö i.a.c. Isoiset. Viitattu 6.9.2015.
<http://nuoret.sro.fi/nuoret/isoset>
- Tilastokeskus – haastattelutavat: puolistruktuurinen haastattelu. Viitattu 12.11.2014. <https://www.stat.fi/virsta/tkeruu/04/02/>.
- Tuominen, Hans 2009. Onnistunut rippikoulu ja rippikouluopettajien pedagoginen ajattelu. Teoksessa (toim.) Innanen, Tapani; Niemelä, Kati. Rippikoulun todellisuus. Helsinki: Kirjapaja.
- Turunen, Kari E 2005. Ikävaiheiden kriisit. Jyväskylä: Atena Kustannus Oy.
- Valli, Raine 2001. Kyselylomaketutkimus. Teoksessa (toim.) Aaltola Juhani; Valli Raine. Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineiston keruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Jyväskylä: PS-kustannus.

LIITE 1: KYSELYLOMAKE**1. Olen...**

Nainen

Mies

2. Kävin rippikouluni vuonna...

2011

2012

2013

2014

2015

3. Olin rippileirillä...

Vuokatinrannan 1. ripari (alkukesä)

Vuokatinrannan 2. ripari (loppukesä)

En muista

4. Asuinpaikkakuntani kuuluu...

Espoon hiippakuntaan

Helsingin hiippakuntaan

Kuopion hiippakuntaan

Lapuan hiippakuntaan

Mikkelin hiippakuntaan

Oulun hiippakuntaan

Porvoon hiippakuntaan

Tampereen hiippakuntaan

Turun hiippakuntaan

Ei mihinkään edeltävistä

En tiedä

5. Ennen rippikoulun käymistä osallistuin Suomen Raamattuopiston järjestämään toimintaan...

Viikoittain

Kuukausittain

Muutaman kerran vuodessa

Kerran vuodessa tai harvemmin

En osallistunut toimintaan

6. Valitse yksi tai useampi vaihtoehto. Ennen rippikoulun käymistä osallistuin Suomen Raamattuopiston...

Jumalanpalvelukseen

Pyhäkouluun

Vuokatinrannan avioliittoleirille

Perheleirille tai -tapahtumaan

Vuokatinrannan varhaisnuortenleirille

Vuokatinrannan lastenleirille

Kellonkartanon lastenleirille

Gospel Junior –leirille Kauniaisissa

Nuorten leireille Kellonkartanossa

Nuorten leireille Vuokatissa

Nuorten toimintaan Kauniaisissa, Oulussa tai Kuopiossa

Johonkin muuhun

En osallistunut toimintaan

7. Ennen rippikoulun käymistä osallistuin paikallisseurakunnan tai muun kristillisen järjestön kuin Suomen Raamattuopiston toimintaan...

Viikoittain

Kuukausittain

Muutaman kerran vuodessa

Kerran vuodessa tai harvemmin

En osallistunut toimintaan

8. Sain tiedon Suomen Raamattuopiston rippikoulusta...

Ystävältäni

Perheeltäni

Sukulaisiltani

Koulusta

Internetistä

Jostain muualta, mistä?

9. Päätin lähteä nimenomaan Suomen Raamattuopiston rippikouluun, koska...

10. Arvioi leiripaikkaa asteikolla 1-5. 1=ei sopinut hyvin rippileirin pitämiseen, ja 5=sopi todella hyvin rippileirin pitämiseen...

Majoitustilat

Yhteiset oleskelutilat

Opetustilat

Piha-alue

Ruokailut

Yleinen viihtyvyys

Yleinen siisteys

11. Arvioi rippikoulun sisältöä arvosanoilla 1-5. 1=ei ollut hyvä/en pitänyt, ja 5=oli mahtava/todella onnistunut...

Iltahartaudet

Iltaohjelma

Opetukset

Yhteishenki

Isoset

Ohjaajat

Vapaa-aika

Leirin pituus

Tiedotus ennen leiriä

Seurakuntajakso kotiseurakunnassa

Vaelluspäivä

Konfirmaatio

12. Parasta riparissani oli...

13. Tämän olisi voinut tehdä toisin...

14. Olen ollut mukana Suomen Raamattuopiston toiminnassa rippileirin jälkeen...

Viikoittain

Kuukausittain

Muutaman kerran vuodessa

Noin kerran vuodessa

Harvemmin kuin kerran vuodessa

En lainkaan

15. Olen osallistunut rippikoulun jälkeen Suomen Raamattuopiston toiminnasta...

Verkkoisoskoulutukseen

Isosena rippileirille

Isosena lasten- tai varhaisnuortenleirille

Jatkoriparille (syyskuu)

Megajatkikselle (lokakuu)

Uudenvuodenleirille

Ruttu 48 tapahtumaan (maaliskuu)

Nuorten juhannukseen

Jumalanpalvelukseen

Nuorten toimintaan Kauniaisissa, Oulussa tai Kuopiossa

Nuorten leireille Kellonkartanossa

Nuorten Adventtitapahtumaan

Kestävällä perustalla -tapahtumaan

Nuorten aikuisten toimintaan

Muuhun toimintaan

16. Olen toiminut isosena Suomen Raamattuopiston leirillä...

Kerran

Kaksi kertaa

Useammin kuin kaksi kertaa

En kertaakaan

En vielä kertaakaan, mutta toivottavasti tulen pian toimimaan

17. Olen osallistunut rippikoulun jälkeen kotiseurakuntani toimintaan...

Viikoittain

Kuukausittain

Muutaman kerran vuodessa

Noin kerran vuodessa

Harvemmin kuin kerran vuodessa

En lainkaan

18. Olen osallistunut rippikoulun jälkeen jonkun muun kristillisen järjestön kuin Suomen Raamattuopiston toimintaan...

Viikoittain

Kuukausittain

Muutaman kerran vuodessa

Kerran vuodessa

En lainkaan

19. Olen osallistunut kotiseurakuntani tai jonkun muun kristillisen järjestön kuin Suomen Raamattuopiston isoskoulutukseen...

Kyllä

Ei

20. Olen toiminut isosena kotiseurakuntani tai jonkun muun kristillisen järjestön kuin Suomen Raamattuopiston leirillä...

Kerran

Kaksi kertaa

Useammin kuin kaksi kertaa

En kertaakaan

En vielä kertaakaan, mutta toivottavasti tulen pian toimimaan

21. Suomen Raamattuopisto järjestää myös pidempiaikaisia kursseja. Laulamisesta ja soittamisesta innostuneiden on mahdollista mennä Musalinjalle. Valitse alla olevista vaihtoehdoista osuvin.

Olen käynyt musalinjan

Haluaisin mahdollisesti käydä musalinjan

Mikä se on?

Musalinja ei kiinnosta minua

22. Suomen Raamattuopiston järjestämä nuorten Raamattulinja PK on tarkoitettu 16–26-vuotiaille nuorille ja nuorille aikuisille. Valitse seuraavista vaihtoehdoista osuvin...

Olen käynyt PK-linjan

Haluaisin mahdollisesti käydä PK-linjan

Mikä se on?

PK-linja ei kiinnosta minua

23. Arvioi asteikolla 1-5, kuinka hyvin kysytyt asiat ovat toimineet rippikoulun jälkeen... 1=ei ole toiminut/on ollut todella huonoa, ja 5=ei mitään valittamista/on ollut loistavaa...

Nuorten toiminnasta tiedottaminen

Henkilökohtainen yhteydenpito Suomen Raamattuopiston työntekijöiden kanssa

Yhteydenpito rippileiriläisten kesken

24. Kuinka hyvin asteikolla 1-5 (1=todella huonosti, 5=todella hyvin) Suomen Raamattuopisto on vastannut toiveisiisi rippikoulun jälkeisen toiminnan osalta...

Rippikoulun jälkeinen toiminta minun mielestäni

25. Mitä olisit toivonut/toivoisit Suomen Raamattuopiston tarjoavan rippikoulun käyneille nuorille/nuorille aikuisille nykyisen toiminnan lisäksi?

26. Tämä on lisännyt/vähentänyt intoani olla mukana Suomen Raamattuopiston toiminnassa:

27. Haluatko vielä kertoa jotain, mitä emme osanneet kysyä tämän lomakkeen yhteydessä?

28. Jos haluat osallistua palkintojen arvontaan, laita tähän yhteystietosi. Yhteystiedot ja kyselylomakkeet käsitellään erillään.

29. Jos toivot Suomen Raamattuopiston nuorisotyöntekijän ottavan sinuun henkilökohtaisesti yhteyttä, kirjoita alle nimesi ja yhteystietosi, niin välitän toiveen eteenpäin.